

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา
“กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

จากรุวรรณ เต๋อชราษฏร์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ จารุวรรณ เนื่องราษฎร์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

.....กรรมการ
(ดร.ธนวิน ทองแพง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภายู ชีระวัฒน์ตระกูล)

วันที่ 10 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2563

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ และ ดร.ธนิวน ทองแพง กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่ได้กรุณาแนะนำ ให้คำปรึกษาด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่มีรายนามอยู่ในงานนิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้กรุณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่อำนวยความสะดวกในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และขอบคุณคณะครู ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” รวมทั้งพระภิกษุวัดเนินบุญญาราม ที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่งทุกท่าน

ขอบคุณแพทย์หญิงริษาพรรณ ชูแก้ว จิตแพทย์ประจำโรงพยาบาลสมเด็จพระราชเทวี ณ ศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่อุทิศเวลาให้การดูแลรักษา และให้คำปรึกษาแก่ข้าพเจ้า เรื่อยมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณกัลยาณมิตรที่ดีทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลืออย่างดีตลอดมา ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงานนิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วง คุณค่าและประโยชน์จากงานนิพนธ์นี้ผู้วิจัย ขอขอบคุณความดีนี้เป็นเครื่องบูชาคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ของผู้วิจัยที่อบรมสั่งสอนมาตลอดจน บรรลุผลสำเร็จ

จารุวรรณ เนื่องราชฤทธิ์

58920351: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ชุมชน/ การมีส่วนร่วม/ การบริหาร/ การศึกษา/ โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา

“กรุงไทยอนุเคราะห์”

จากรุวรรณธ์ เลื่อนราษฎร์: การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของ
โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี (THE COMMUNITY
PARTICIPATION IN SCHOOL ADMINISTRATION OF THUNGSUKLA PITTAYA
“KRUNGTHAI ANUKHOR” SCHOOL SRIRACHA DISTRICT, CHONBURI PROVINCE)
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สุเมธ งามกนก, กศ.ด. 100 หน้า. ปี พ.ศ. 2563.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร
สถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
จำแนกตามเพศ และสถานภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง โรงเรียน
ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” จำนวน 304 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม
แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .57-.89 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
เท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)
และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา
“กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก
ยกเว้น ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา
“กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา
“กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

58920351: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: COMMUNITY/ PARTICIPATION/ EDUCATION/ ADMINISTRATION/
THUNGSUKLAPITTAYA “KRUNGTHAI ANUKROH” SCHOOL

JARUWAN CHUEYRASH: THE COMMUNITY PARTICIPATION IN SCHOOL
ADMINISTRATION OF THUNGSUKLA PITTAYA “KRUNGTHAI ANUKHOR” SCHOOL
SRIRACHA DISTRICT, CHONBURI PROVINCE. ADVISOR: SUMET NGAMKANOK, Ed.D.
100 P. 2020.

This research aimed to study and compare the community participation in school administration of Thungsukla Pittaya “Krungthai Anukhor” school Sriracha District, Chonburi Province as classified by gender and status. The sample included administrators, teachers, parents at Thungsukla Pittaya “Krungthai Anukhor” school, consisted of 304 people. The instrument used for collecting the data was five-scale rating questionnaire. The discrimination power of the questionnaire was between .57-89, and the reliability was .98. The data were analyzed by a computer program; using mean (\bar{X}), standard deviation (SD), t -test, One-way ANOVA, and Scheffe.

The results of the research were as follow;

1. The community participation in school administration of Thungsukla Pittaya “Krungthai Anukhor” school Sriracha District, Chonburi Province, in overall was at a high level, when considering in each aspect it was found that the academic administration and general management were at a high level, except for the budget management and personnel management were at a moderate level.

2. The community participation in school administration of Thungsukla Pittaya “Krungthai Anukhor” school Sriracha District, Chonburi Province, classified by gender, both as a whole and in each particular aspect showed statistically significantly at .05 level.

3. The community participation in school administration of Thungsukla Pittaya “Krungthai Anukhor” school Sriracha District, Chonburi Province, classified by status, both as a whole and in each particular aspect showed statistically significantly at .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
คำถามของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
สภาพทั่วไปของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	14
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	26
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
สรุป	64
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก	86
ภาคผนวก ข	90
ภาคผนวก ค	96
ประวัติย่อของผู้วิจัย	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง..... 45
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน 50
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ 51
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ 52
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ 53
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายข้อ 54
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ..... 55
8	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ 56
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ 57
10	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม สถานภาพ..... 59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	60
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม	
12	61
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ ด้านการบริหารงานวิชาการ	
13	62
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ ด้านการบริหารงานงบประมาณ	
14	62
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ ด้านการบริหารงานบุคคล	
15	63
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ ด้านการบริหารงานทั่วไป	
16	97
การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของระหว่างข้อความกับสิ่งที่ต้องการวัด แบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน	
17	99
การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้รับการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดเวลา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งในกระบวนการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการจัดให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 5)

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นก้าวแรกของความพยายามที่จะลดความไม่เท่าเทียมกันของมนุษย์ที่ส่งผลต่อบุคคลหลากหลายกลุ่มทั้งสตรี เด็ก ชาวชนบท คนยากจนในเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยด้อยโอกาส และเด็กเป็นจำนวนล้าน ๆ คนที่ขาดโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนและไม่มียานพาหนะ (ยูเนสโก, 2539 อ้างถึงใน พิณสุดา สิริรังศรี, 2556, หน้า 3) ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญต่อการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนเพื่อเป็นฐานของการพัฒนา โดยเฉพาะฐานการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการสื่อสารที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ละประเทศจึงให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเท่าเทียม และโอกาสในการได้รับการศึกษาของประชาชนในชาติให้มากขึ้นตามดัชนีความเจริญเติบโตของประเทศ การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สนองตอบความต้องการของประเทศ และประชาชนที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพ เป็นไปอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จึงเป็นความจำเป็นที่แต่ละประเทศต่างคำนึงถึง และมุ่งมั่น

เพื่อความสำเร็จ และสานต่อการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นตามทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความอิสระ คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ (พิณสุดา สิริธรรังศรี, 2556, หน้า 4) การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงต้องได้รับความร่วมมือจาก ผู้ปกครองและชุมชน ให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน หมวด 7 ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับกรม วิทยาลัยครู บุคคลในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำ ประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญา ท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชู ผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 17)

สถานศึกษามีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน โดยบริหารงาน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป มีอิสระในการบริหารด้าน ทรัพยากรบุคคล และมีอำนาจหน้าที่ในกรอบที่กฎหมายให้อำนาจไว้ สถานศึกษาจะมีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหาร บริหารงานคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ผู้บริหาร สถานศึกษา จะต้องมีข้อมูล มีทักษะในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ รู้จักใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการบริหารมาตัดสินใจ รู้จักวางแผน และดำเนินการตามแผน ต้องศึกษากฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน บริหารและตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคล จัดระบบบัญชีให้ถูกต้อง บริหารงาน โปร่งใส สุจริต ตรวจสอบได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 34)

การจัดการศึกษาจึงต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 4 มาตรา 22 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียน ทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ กระบวนการศึกษามีความมุ่งมั่นในการปฏิรูปการศึกษาเป้าหมายหลักคือส่งเสริม สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และมีการกระจายอำนาจการบริหารทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารงานทั่วไป (ธีระ รุญเจริญ, 2550, หน้า 10)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่เด็กนักเรียนมีความใกล้ชิดมากที่สุด รองมาจากครอบครัว ผู้ปกครองให้การยอมรับนับถือยกย่อง และคาดหวังว่าจะได้รับความรู้ การอบรมสั่งสอนการดูแลด้วยการเอาใจใส่ สถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กนักเรียนเป็นหลัก ให้เด็กนักเรียนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีความปลอดภัย การจัดการเรียนการสอนต้อง ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งสอนทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับใช้ชีวิต ปลอดภัยและมีคุณภาพ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความรู้ คู่คุณธรรม มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ นั่นคือ เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนา ให้เป็น “คนดี คนเก่ง มีความสุข” (ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน, 2557, หน้า 3)

โรงเรียนจึงมีบทบาทในการสร้างเยาวชนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ขณะเดียวกันชุมชนก็มีบทบาทและความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในแง่ของการเป็นแหล่งเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมของสังคม และภาระหน้าที่ที่จะให้การอบรมกล่อมเกลาแก่สมาชิกในสังคมซึ่งรวมถึงเยาวชนด้วย เพื่อให้รู้จักกฎเกณฑ์ แบบแผนของสังคมในวิถีชีวิตที่เป็นจริง เพื่อให้เยาวชนรู้จักบทบาทของตนเองและผู้อื่น (เยาวภา ประคองศิลป์, 2552 อ้างถึงใน สุวิมล โขมโนทัย, 2560, หน้า 2)

โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” ตั้งอยู่ท่ามกลางนิคมอุตสาหกรรม เช่น สวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง เป็นต้น ซึ่งแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด โดยมีนักเรียนที่ติดตามผู้ปกครองเข้ามาในสถานศึกษาอยู่จำนวนมากด้วยเช่นกัน แต่เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมทำให้การติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนเป็นไปได้ยาก ส่งผลให้โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือในการบริหารสถานศึกษาจากชุมชนเท่าที่ควร จึงเป็นการยากที่ชุมชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมส่งเสริมการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดนโยบาย และการวางแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว อีกหนึ่งปัญหาที่ตามมาคือปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตนมากนักจึงคาดหวังให้สถานศึกษา และวัดเข้ามาทำหน้าที่แทน โดยมี

วัดเนินบุญญาราม เป็นศูนย์กลางของชุมชน และโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญวัดเนินบุญญาราม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ได้เข้ามาร่วมจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียนอีกทางหนึ่ง เนื่องจากโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” เป็นโรงเรียนวิถิปุทธ จึงทำให้วัดเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา พระเทพเวที (ป.ประยุตโต) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า เมื่อในสังคมหนึ่ง ๆ ถ้าโรงเรียนกับบ้านรู้กัน และร่วมมือกัน เช่น โรงเรียนสั่งสอนแนะนำหรือพูดอะไร บ้าน และวัดเสริมขยายเน้นย้ำในเรื่องนั้นได้ บ้าน และวัดแนะนำอย่าง พุดอะไร เด็กไปโรงเรียนก็ถามเพิ่มเติมได้ หรือโรงเรียนก็อาจเอามาชี้แจงเสริมขยายเน้นย้ำได้ โดยที่ทั้งทางโรงเรียน บ้าน และวัด ได้มีส่วนร่วมอยู่ในระบบจริยศึกษาอย่างกลมกลืนเป็นอันเดียว แต่ถ้าโรงเรียนใช้ระบบจริยธรรมแตกต่างออกไป ใช้คำศัพท์ถ้อยคำคนละอย่าง นอกจากบ้าน และวัด ได้จากสภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรมในชุมชนแล้ว โรงเรียนก็จะทำงานของตนไปแต่เพียงลำพังผู้เดียวโดดเดี่ยว แปรกแยกจากชุมชน เข้ากับชุมชนไม่ได้หรืออาจถึงกับขัดแย้งกัน ผลสุดท้ายคือ จริยศึกษาที่ล้มเหลว มองในวงกว้างก็คือสภาพที่การศึกษาในโรงเรียนกับวิถีชีวิตชุมชนนอกโรงเรียนไม่กลมกลืนไม่เกื้อกูลกัน โรงเรียนไม่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และไม่ไปด้วยกันกับชุมชน (ประยุตต์ ประยุตโต, ม.ป.ป. อ้างถึงใน เยาวภา ประคองศิลป์, 2552)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชนให้มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ และสถานภาพ

คำถามของการวิจัย

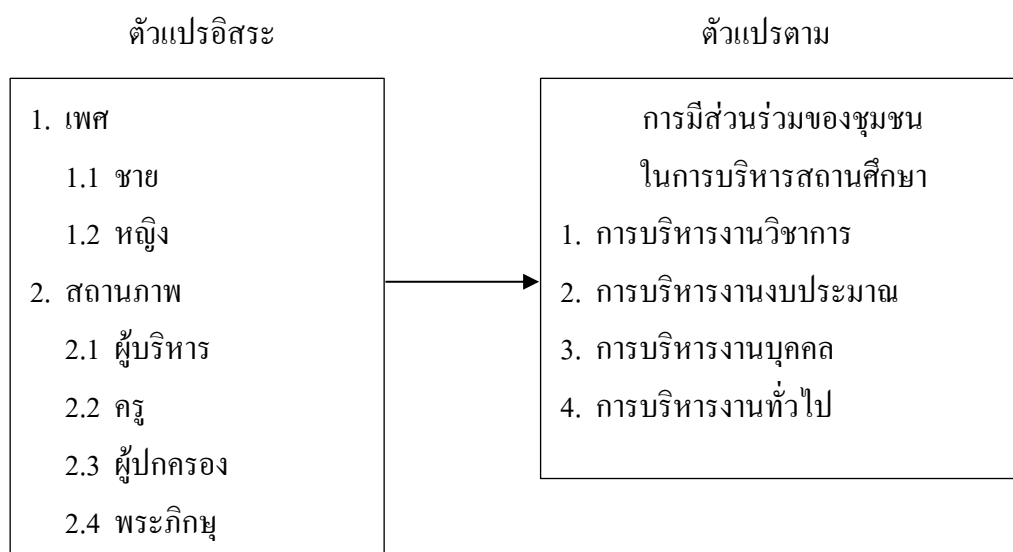
1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศและสถานภาพ แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศและสถานภาพ แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามแนวคิดการของกระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 45-90) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป ปรากฏดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ได้ข้อมูลเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อนำมาพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา และเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนในการวางแผน และพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 45-90) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2561 และพระภิกษุของวัดเนินบุญญาราม จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,452 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2561 และพระภิกษุของวัดเนินบุญญาราม โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Kerjcie and Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 304 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร โรงเรียน 1 คน ครู 15 คน ผู้ปกครองนักเรียน 283 คน และพระภิกษุ 5 รูป

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 สถานภาพ

3.1.2.1 ผู้บริหาร

3.1.2.2 ครู

3.1.2.3 ผู้ปกครอง

3.1.2.4 พระภิกษุ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามแนวความคิดการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 45-90) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

3.2.1 การบริหารงานวิชาการ

3.2.2 การบริหารงานงบประมาณ

3.2.3 การบริหารงานบุคคล

3.2.4 การบริหารงานทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในการพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหา และป้องกันปัญหา โดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจ และปฏิบัติตามแผน

2. การบริหารสถานศึกษา

2.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานในเรื่องของหลักสูตร การผลิตสื่อ การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา การจัดนิทรรศการแสดงผลงานของสถานศึกษาสู่ชุมชน การประสานงานด้านวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การนิเทศการศึกษา การจัดทำข้อมูลพื้นฐานเด็กในเขตบริการ การจัดหาสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์สำหรับเด็ก ด้อยโอกาส และการส่งเสริม วางแผนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2 การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การบริหารงานในเรื่องการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ การประเมินผล การใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การทำข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา และการตรวจสอบการจัดทำบัญชีการเงิน และพัสดุของสถานศึกษา

2.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การบริหารงานในเรื่อง ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึก การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา การสำรวจความต้องการของสถานศึกษา การวางแผน พัฒนาบุคลากร การติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การให้กำลังใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีต ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การให้ความเห็นชอบในการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานในสถานศึกษา

2.4 การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การบริหารงานในเรื่องการให้ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมความเข้มแข็ง การสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น การส่งเสริม การออกกำลังกาย การดูแลอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ การจัดทำข้อมูลนักเรียนในเขตบริการ การให้ความเห็นชอบกับแผนปฏิบัติงาน โครงการต่าง ๆ การประเมินผลโครงการ การช่วยเหลือเด็กขาดแคลน และด้อยโอกาส หรือมีความสามารถพิเศษ ให้เรียนจบหลักสูตร

3. การจัดการศึกษา หมายถึง เป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด ปฏิบัติโดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้า ทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถในการประกอบอาชีพ อย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์

4. บูรณาการ หมายถึง การประสานกลมกลืนกันของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญ ขององค์กร การบูรณาการที่มีประสิทธิผล เป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน และจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายในระบบการจัดการผลการ ดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

5. บ้าน หมายถึง “หมู่บ้าน” ซึ่งประกอบด้วย ชาวบ้าน กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน และ “แกนนำชุมชน” รวมถึงแกนนำที่เป็นทางการซึ่งอยู่ในชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เป็นต้น

6. วัด หมายถึง “สถาบันศาสนา และแกนนำด้านศาสนา” ที่อยู่ในอาณาบริเวณของพื้นที่ ชุมชนที่ทำการรณรงค์ และโดยทั่วไปในสังคมชุมชนของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท วัดจึงหมายถึง พระภิกษุสงฆ์ และเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นผู้ทรงอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยน และโน้มน้าว ชักจูงใจให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความตระหนัก และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการขับเคลื่อน ทางสังคมในด้านต่าง ๆ

7. โรงเรียน หมายถึง สถาบันการศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ คณะครู นักวิชาการ และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ ทั้งในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และองค์กรทางการศึกษาอื่น ๆ

8. คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม และเป็นคุณประโยชน์แก่ตนเอง และส่วนรวม อันสืบเนื่องมาจากความมีสติสัมปชัญญะ

9. เพศ หมายถึง สถานภาพทางกายภาพของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และพระภิกษุสามเณร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จำแนกเป็นเพศชาย และเพศหญิง

10. สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งหรือสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งในงานวิจัยจำแนกเป็นผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และพระภิกษุ

11. โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเลขที่ 217 หมู่ 11 ตำบลทุ่งศุขลา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย

12. วัดเนินบุญญาราม หมายถึง วัดที่ตั้งอยู่ในเลขที่ 205 หมู่ 11 ตำบลทุ่งศุขลา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นวัดที่สำคัญของชาวบ้านในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง โดยมีอาณาเขตติดกับโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” ร่วมดำเนินงานในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธกับโรงเรียน

13. โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดเนินบุญญาราม หมายถึง โรงเรียนสำหรับสามเณร เปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย และจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา รายวิชาสังคมศึกษา และคาบเรียนธรรมศึกษาร่วมกับโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” โดยมีพระสอนศีลธรรมเป็นผู้สอนร่วมกับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้ศึกษาได้ดำเนินการค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 2.3 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา
 - 2.3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
 - 2.3.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ
 - 2.3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
 - 2.3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 3.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
 - 3.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สภาพทั่วไปของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

สภาพทั่วไป

โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ประจำตำบล
ทุ่งสุขลา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 217 หมู่ 11 ตำบลทุ่งสุขลา
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยมีคำว่า “กรุงไทยอนุเคราะห์” อยู่ในอัญประกาศนั้นหมายความว่า
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ได้มอบที่ดินให้ เดิมบริเวณที่จัดสร้างโรงเรียนเป็นไร่มันสำปะหลัง
ติดอยู่กับวัดเนินบุญญาราม ชาวบ้านเรียกว่า “วัดต้นมะม่วง” ได้มีการประชุมหารือของพระสมุห์คำดี
นาควณ โณ (พระครูสุกิจวิมล) เจ้าอาวาสวัดเนินบุญญาราม ว่าน่าจะมีการจัดตั้งโรงเรียนมัธยม
ประจำตำบลสักแห่งหนึ่ง ซึ่งในที่ประชุมเห็นชอบโดยมอบหมายให้ นายไชยรงค์ สุธรรมพงษ์
เป็นตัวแทนปรึกษา เรื่องการก่อสร้างโรงเรียนกับนายธนัญชัย ปกป้อง ศึกษาธิการอำเภอศรีราชา
ในขณะนั้น ได้รับความร่วมมือในการติดต่อกับกระทรวงศึกษาธิการ เป็นอย่างดี คณะกรรมการ
ผู้ก่อตั้งโรงเรียนได้หาที่ดินเพื่อนำมาจัดสร้างโรงเรียนซึ่งกระทรวง ศึกษาธิการกำหนดว่า โรงเรียน
ที่จะสร้างได้นั้น ต้องมีพื้นที่อย่างน้อย 35 ไร่ จึงได้ติดต่อขอซื้อที่ดินของธนาคารกรุงไทย จำกัด
จำนวน 27 ไร่ 2 งาน แต่ไม่สามารถตกลงราคาซื้อขายได้ ด้วยความช่วยเหลือสนับสนุนจาก
ท่านพลตรีศิริ ศิริโยธิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้นกับนายบุญชู โรจนเสถียร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลัง ในการติดต่อซื้อที่ดินดังกล่าว เป็นผลให้ ธนาคารกรุงไทย จำกัด
ได้มอบที่ดินให้กับคณะกรรมการผู้ก่อตั้งโรงเรียนโดยไม่คิดมูลค่า เนื่องจากที่ดินยังไม่ครบ 35 ไร่
คณะกรรมการผู้ก่อตั้งได้ขอซื้อที่ดินจำนวน 7 ไร่ 2 งาน จากนางเสงี่ยม กลัดเข็มทอง ในราคาถูก
ต่อมาทางโรงเรียนได้ขออนุญาตใช้ที่ดินบางส่วนของสถานีโทรคมนาคมภาคพื้นดินผ่านดาวเทียม
ศรีราชา การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำนวน 2 ไร่ 74 ตารางวา รวมเนื้อที่ทั้งหมด 37 ไร่ 1 งาน
74 ตารางวา (อ้างถึงที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ชบ.344 ตราจองเลขที่ 267 น.ส.3 เลขที่ 50)

ต่อมาเมื่อได้ที่ดินครบ 35 ไร่ ทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดว่า คณะกรรมการ
ผู้ก่อตั้งโรงเรียนจะต้องมีการสร้างอาคารชั่วคราวด้วย ทำให้คณะกรรมการผู้ก่อตั้งโรงเรียนซึ่งมี
นายไชยรงค์ สุธรรมพงษ์ เป็นผู้นำ เข้าขอเจรจาขอทุนสร้างอาคารเรียนจาก คุณสนธิท ทองวานิช
ผู้จัดการโรงงานน้ำตาลทราย จำกัด ได้รับบริจาคเป็นปฐมฤกษ์ จำนวน 100,000 บาท และ ได้รับ
บริจาคสมทบจากคณะกรรมการผู้ก่อตั้งและประชาชนในละแวกใกล้เคียง การก่อสร้าง ได้รับความ
กรุณาจากพระราชธรรมภาณี (กิตติวุฑโฒ ติกขุ) จิตตภาวันวิทยาลัย และพระครูสุกิจวิมล
เจ้าอาวาสวัดเนินบุญญาราม ได้นำพระภิกษุ สามเณรและประชาชนมาช่วยกันสร้างจนแล้วเสร็จ

โดยไม่เสียค่าแรงงาน ซึ่งมีพิธีมอบโรงเรียนให้เป็นสมบัติของกรมสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2519 จึงนับ วันที่ 30 สิงหาคม เป็นวันสถาปนาโรงเรียน ซึ่งถือปฏิบัติมาทุกปี โรงเรียน เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2519 มีนักเรียนรุ่นแรก 65 คน

วิสัยทัศน์

จัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ คู่ความเป็นไทย เรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คติพจน์ของโรงเรียน

นตฺถิ ปรญฺญา สมา อภา แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี

ปรัชญาของโรงเรียน

มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม นำประชาธิปไตย

สีประจำโรงเรียน

แสด-ดำ สีแสด หมายถึง ความรู้ สีดำ หมายถึง คุณธรรม

อัตลักษณ์

ยิ้มง่าย ไหว้สวย

เอกลักษณ์

ดนตรีดี กีฬาเด่น สิ่งแวดล้อมร่มรื่น

นโยบาย

สนับสนุนงบประมาณ เร่งรัดหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมศักยภาพครู

พันธกิจ

1. ส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนตามศักยภาพมีสุขภาพที่ดี และมีสุนทรียภาพด้านดนตรี กีฬา เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอาเซียน
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม มีจิตอาสาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. พัฒนาหลักสูตรให้มีความรู้ มาตรฐานสากล ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอาชีพอย่างน้อย 1 อาชีพ และมีทักษะในการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษาเพื่อมุ่งผู้เรียนมีงานทำพร้อมรับระเบียบเขตเศรษฐกิจพิเศษ และมุ่งสู่สมรรถนะในศตวรรษที่ 21
4. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการเพื่อการจัดการการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข บริหารการทำงานแบบมีส่วนร่วม ยึดหลักธรรมาภิบาล และทำงานโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change agency) เป็นครูก้าวหน้า พัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

6. พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้พัฒนาแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดลอม ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้เป็นเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็งตามบริบทโรงเรียนที่อยู่ในเขตระเบียงเศรษฐกิจ

7. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

ยุทธศาสตร์

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ “ยิ้มง่าย ไหว้สวย”

2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพในเขตระเบียงเศรษฐกิจ มุ่งสู่

ศตวรรษที่ 21

3. ประกันคุณภาพการเรียนการสอน บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนให้ไปสู่ ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน พร้อมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. ส่งเสริม พัฒนา สมรรถนะครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

5. พัฒนาระบบฐานข้อมูล แหล่งเรียนรู้ ในเขตระเบียงเศรษฐกิจ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความเป็นเลิศตามศักยภาพมีสุขภาพที่ดี และมีสุนทรียภาพด้านดนตรี กีฬา เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอาเซียน

2. ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม มีจิตอาสาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. หลักสูตรเป็นมาตรฐานสากล ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอาชีพอย่างน้อย 1 อาชีพ และมีทักษะในการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษาเพื่อมุ่งผู้เรียนมีงานทำในเขตระเบียงเศรษฐกิจสู่สมรรถนะในศตวรรษที่ 21และยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

4. ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change agency) เป็นครูก้าวหน้า พัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

5. สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้พัฒนาแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดลอม ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้เป็นเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง

6. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการเพื่อการจัดการการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขบริหารและทำงานโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพร้อมที่จะนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคูณภาพมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 ปลุกฝังคุณธรรม ความสำเร็จในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงและลดความเหลื่อมล้ำผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทุกสาขาอาชีพเต็มตามศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน สนับสนุนการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยฯ “กรุงไทยอนุเคราะห์” จัดการศึกษาโดยมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของต้นสังกัด รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีระบบการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดี จะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

Debuck (1980 อ้างถึงใน กวี วงศ์พูน, 2539, หน้า 63) ให้ความหมายของการบริหาร คือ กระบวนการตัดสินใจกระบวนการตัดสินใจเป็นศูนย์กลางการบริหาร หน้าที่หลักของการบริหาร การศึกษาคือการสั่งการและควบคุมการตัดสินใจนั้นมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาว่าปัญหาคืออะไรและวางขอบเขตของปัญหานั้น
2. วิเคราะห์และประเมินผลปัญหานั้น
3. สร้างเกณฑ์และมาตรฐานเพื่อประเมินผลทางเลือกหรือการตัดสินใจ
4. รวบรวมข้อมูล
5. หาทางเลือกหรือวิธีแก้ปัญหาคือดีที่สุด

6. ลงมือปฏิบัติตามแนวทางเลือกที่คิดว่าโดย

6.1 วางโปรแกรมการแก้ปัญหา

6.2 ควบคุมกิจกรรมในโปรแกรม

6.3 ประเมินผลที่ได้และกระบวนการที่ทำไป

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2542, หน้า 6) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 13) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษา หมายถึง ความพยายามที่ จัดดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ ตำราเรียนและอาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือความพยายามที่จะจัดดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยให้มีผลผลิตคือ ผู้เรียนที่มีคุณภาพในที่สุด

บุศรา เข้มทอง (2542, หน้า 19) กล่าวว่า การบริหารคือการนำเอาสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น โดยการนำศิลปะของการเป็นผู้นำมาใช้ในการบริหาร โดยผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติแต่เป็นผู้ใช้ศิลปะ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายขององค์กรและเน้นที่การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงาน

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2545, หน้า 1) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

รุ่ง แก้วแดง (2544, หน้า 15) ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันการบริหารองค์การทั่วภาครัฐและเอกชนนิยมใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี (Good governance) หรือนักวิชาการบางท่านเรียกว่า หลักธรรมาภิบาลบ้าง หลักธรรมรัฐบ้าง ซึ่งหลักการบริหารจัดการที่ดีนี้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระเบียบดังกล่าวนี้พยายามสะท้อนภาพการบริหารจัดการที่ดีให้เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยประกันว่า

ผู้บริหารได้ดำเนินการบริหารด้วยความรับผิดชอบและนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จขององค์กรอย่างแท้จริง ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวรวมไปถึงความรับผิดชอบ การเปิดเผยโปร่งใส การมีส่วนร่วม โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระเบียบดังกล่าวนี้พยายามสะท้อนภาพการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร ซึ่งเริ่มจากการเรียกร้องของธนาคารโลกให้ประเทศผู้กู้เงินกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการที่ดี ให้เป็นหลักการปฏิบัติที่ช่วยประกันว่าผู้บริหารได้ดำเนินการบริหารด้วยความรับผิดชอบและนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จขององค์กรอย่างแท้จริง ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวรวมไปถึงความรับผิดชอบ การเปิดเผยโปร่งใส การมีส่วนร่วม โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่กล่าวถึงนี้ได้ระบุหลักการ 6 ประการ ซึ่งใช้ได้ โดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้แก่

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นความถูกต้องดีงาม โดยร่วมกันรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจแก้ปัญหาสำคัญของประเทศ อาทิเช่น การแจ้งความเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

5. หลักความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลงานการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่จำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545, หน้า 16) ได้ให้ความหมายกว้าง ๆ ว่าการบริหารงานในสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนซึ่งการบริหารเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารในสถานศึกษาไม่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อองค์กรนักบริหารมืออาชีพจะต้องเลือกวิธีและสร้างสรรค์วิธีการใหม่และคิดค้นแสวงหาเทคนิคการบริหารในสถานศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายให้เกิดประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายขององค์กร

นิคม แก้วสา (2548, หน้า 12) ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ คือ การบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจะยึดเป้าหมายคือคุณภาพการศึกษา ของนักเรียน โดยมีงานวิชาการ เป็นหลักงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดในการที่จะทำให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนและเป็นงานเสริม ให้งานวิชาการประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

บุญจันทร์ จันทร์เจียม (2548, หน้า 13) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างเป็นระบบในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

สุรัชย์ โสภภาพรม (2548, หน้า 27) กล่าวว่า การดำเนินการบริหารการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยใช้กระบวนการที่มีแบบแผนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ประพันธ์ เม้าเวียงแก้ว (2548, หน้า108) ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแนะแนวการศึกษา รองลงมา ได้แก่ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน 3) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน

วิชาการของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน 4) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

สมพงษ์ เกษมสิน (2549, หน้า 3) การบริหาร เป็นกระบวนการทางสังคม (Social process) ซึ่งผู้บริหารจะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสังกัด การศึกษาเรื่องการบริหารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง มนุษย์จึงสร้างกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ ขึ้นมุ่งหวังเพื่อความสงบสุขในสังคม

ถวิล เกษสุพรรณ (2552, หน้า 32) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษาที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรการบริหารเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดี มีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

มนต์ทิพย์ ทรงกิตติพิศาล (2552, หน้า 33) ได้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริมช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 53) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

สมเดช สาวันดี (2553, หน้า 32) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง (2555, หน้า 12) กล่าวว่า หลักการบริหารมี 9 ประการ (อาวุธทั้งเก้าของผู้บริหารการศึกษา) สรุปได้ดังนี้ ความเข้าใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติการใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการคาดคะเนและจัดทำแผนงาน ความสามารถในการจัดโครงสร้างและระบบงาน ความสามารถในการจัดบุคลากรลงในหน่วยงาน ความสามารถในการอำนวยความสะดวก การเป็นผู้นำ ความสามารถในการจัดทำรายงานการประเมินผล การปฏิบัติงาน การร่วมมือประสานงาน ประชาสัมพันธ์ ความสามารถในการจัดการควบคุมทรัพยากรค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน

สรุป การบริหารสถานศึกษา หมายถึงกระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไปและการใช้

กระบวนการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านสติปัญญาของบุคคล ให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมายที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนด ซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในมาตรา 39 ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการการศึกษา โดยแบ่งขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 14)

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกัน คือ

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.9 การนิเทศการศึกษา

1.10 การแนะแนว

1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

- 1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่างด้วยกัน คือ
 - 2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
 - 2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง
 - 2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
 - 2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
 - 2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
 - 2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
 - 2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
 - 2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 2.11 การวางแผนพัสดุ
 - 2.12 การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
 - 2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
 - 2.14 การจัดหาพัสดุ
 - 2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
 - 2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
 - 2.17 การเบิกเงินจากคลัง
 - 2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการจ่ายเงิน
 - 2.19 การนำเงินส่งคลัง
 - 2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
 - 2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
 - 2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียนและรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกัน คือ
 - 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.6 การลาทุกประเภท
 - 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 - 3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
 - 3.12 การออกจากราชการ
 - 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 - 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอ ขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 - 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 - 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
 - 3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่างด้วยกัน คือ
 - 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.8 การดำเนินงานธุรการ

4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.11 การรับนักเรียน

4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.15 การทัศนศึกษา

4.16 งานกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร

หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการ

ปฏิบัติงาน

4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.21 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

1. ความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่

การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ที่จะสามารถรับผิดชอบดำเนินการ

ตามขีดความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
กับเรื่องที่จะกระจายอำนาจ

3. ความเป็นเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา

4. ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา

5. มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

6. มุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจให้แก่สถานศึกษา

ให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษานั้นมีความเข้มแข็งและความคล่องตัว

7. เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา

8. เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ โดยตรง

จากขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาดังกล่าว สามารถให้ความหมายของขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้ สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัย สำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญ ของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

สมศักดิ์ แก้วสม (2549, หน้า 6) ได้กล่าวถึงการบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการ ดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามกำหนดไว้ในจุดหมาย ของการพัฒนาผู้เรียน โดยให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพ ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

บุญส่ง เจริญศรี (2550, หน้า 16) ได้ให้ความคิดเห็นว่าการบริหารงานวิชาการ โดยสถานศึกษา จะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานภาพและความต้องการ ของชุมชนและสังคม โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการศึกษาจะต้องมีคุณภาพและมาตรฐาน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร สถานศึกษา ให้สนองต่อความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้คำปรึกษา มีการส่งเสริมสนับสนุนและเสนอแนวทางให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มีการ จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา มีเครื่องมือวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษา และมีการ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

ด้านการบริหารงานงบประมาณ

มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการระบบ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบ ได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหา ผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้ในการจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งเสริมให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายการบริหาร งบประมาณ ดังนี้

พุทธา โพธิ์มะฮาด (2548, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการบริหารงบประมาณ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร การจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีและการใช้จ่ายงบประมาณ ที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพิจารณาให้ความเห็นชอบ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล

ศิลป์ชัย อวตระกุล (2553, หน้า 6) ให้ความหมายว่า งานงบประมาณ หมายถึง การจัดทำ และเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและ รายงานการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหาร บัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ สรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง ภารกิจการงาน เกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์การจัดและพัฒนาศึกษาของสถานศึกษา มีการวางแผนกลยุทธ์ จัดทำข้อมูลทรัพยากร จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์และจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา มีการกำกับ ตรวจสอบติดตาม ประเมินผลและ รายงานผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา

สรุป การบริหารงบประมาณ คือ การวางแผนการใช้ทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของแผนงาน และ โครงการที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล ให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ดังนี้

ปกรณ์กฤษ อินทร์มงคล (2550, หน้า 20) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการในการบริหารกำลังคนขององค์กรผ่านทางกระบวนการวางแผน ระเบียบและ ขั้นตอนการทำงาน เป็นงานที่เกี่ยวกับสมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสม กับการปฏิบัติงานทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และระยะเวลาที่เหมาะสม

พรพรรณ อินทรประเสริฐ (2550, หน้า 75) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารงานด้านบุคคล ในสถานศึกษา มีความสำคัญมากเพราะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารองค์กร หากสถานศึกษาใดประกอบไปด้วยบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง คือ มีความรู้ ความสามารถ มีสรรรถนะในงานหลัก มีคุณธรรมและจรรยาบรรณที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษา ย่อมส่งผลให้ สถานศึกษาแห่งนั้นมีทั้งคุณภาพและประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง ภารกิจการงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์วางแผนและ เสนอแนะ การแต่งตั้งบุคลากรในสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ตามมาตรฐาน วิชาชีพ

ด้านการบริหารงานทั่วไป

เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการ การศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้น ความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กร ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีผู้ให้ความหมาย และความสำคัญ เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์ (2547, หน้า 37) ได้แสดงความคิดเห็นว่าการบริหารทั่วไป เป็นงานที่มีบทบาทหลักในการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานอื่น ๆ ของสถานศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนด มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหาร จัดการศึกษา รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษา ซึ่งก่อให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจเจตคติที่ดีต่อสาธารณชน

บุญจันทร์ จันทร์เจียม (2548, หน้า 23) ได้กล่าวถึงงานบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ว่ามีความสำคัญเนื่องจากเป็นงานที่ให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนั้นยังเป็นงานการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษา ต่อสาธารณชน

สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง ภารกิจการงานเกี่ยวกับการวางแผน และออกแบบ ระบบงานธุรการ จัดระบบฐานข้อมูล และระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา มีการประสานงาน

ร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้บริการและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศแก่สาธารณชน รวมถึงการจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ในสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม จากการศึกษาทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักวิชาการทั้งหลาย พบว่า การมีส่วนร่วม จะเกี่ยวข้องกับด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา มีนักวิชาการได้ให้นิยามความหมายของแรงจูงใจไว้มาก ดังนี้

Keith (1972, p. 4) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำพฤติกรรมที่ตอบสนองความเห็นชอบของคน ส่วนใหญ่ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มและก่อให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน

United Nations (1974 อ้างถึงใน ปรีดา ปูนพันธ์ฉาย, 2540, หน้า 21) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำและเกี่ยวข้องกับมวลชนในระดับต่าง ๆ คือในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคมและการจัดสรรทรัพยากร และในการกระทำโดยสมัครใจต่อกิจกรรม และต่อโครงการ

Berkley (1975 อ้างถึงใน สมบัติ นามบุรี, 2562, หน้า 184) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้น คือการที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามทุกคนเข้ามา มีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงานเท่าที่จะสามารถกระทำได้

Cohen and Uphoff (1977, p. 61) ได้อธิบายและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยได้แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ระยะเริ่มการตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วม โดยการให้มีการสนับสนุนทางด้าน ทรัพยากรการเข้าร่วมในการบริการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมแรงร่วมใจ การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็น การแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

Brown (1988, p. 153) กล่าวว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสังคมอย่างแข็งขันและไม่แข็งขัน จะมีฐานะที่แตกต่างกันออกไป แนวความคิดที่เขาคาดหวังให้เข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างแข็งขัน

มากกว่าซึ่งเป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคม (การศึกษา อาชีพ และรายได้สูง) มักจะเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างแข็งขันมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยได้แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การร่วมประชุม เป็นการร่วมอภิปราย หรือเนื้อหาของของการวางแผน พัฒนาหรือการจัดทำแผน โดยตรงการถกเถียง เป็นการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกันตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้ทราบถึงผลดี ผลเสียในกรณีต่าง ๆ การให้คำปรึกษาแนะนำ วิธีการนี้ประชาชน ต้องเข้าร่วมเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการบริหาร โครงการ เพื่อให้ความมั่นใจว่ามีเสียงประชาชนที่ถูกผลกระทบ เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และร่วมในการตัดสินใจและการวางแผน การสำรวจ วิธีการสำรวจ ความคิดเห็นของประชาชน ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นในกรณีต่าง ๆ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสังคมอย่างแข็งขันและไม่แข็งขันจะมีฐานะที่แตกต่างกันออกไป แนวความคิดที่เขาคาดหวังให้เข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างแข็งขันมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคม มักจะเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างแข็งขันมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ

Gustavo (1992 อ้างถึงใน ช่อเพชร เบ้าเงิน 2548, หน้า 42) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้น โดยทั่วไปเข้าใจว่า หมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนรับผิดชอบในบางสิ่ง บางอย่าง ต่อมา ความหมายของการมีส่วนร่วมเชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคล หรือกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

Owens (1995, p. 189) ได้กล่าวว่า การให้ผู้ร่วมงานมีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและด้านอารมณ์ โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของซึ่งเป็นการตอบสนองสนองความต้องการพื้นฐานหรือความรู้สึกความเป็นเจ้าของ อันเป็นการให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อองค์กรมากขึ้น

Hoy and Miskel (1996, pp. 289-290) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม ที่มีประสิทธิภาพ ในโรงเรียน ย่อมสามารถตัดสินใจร่วมกันได้ ซึ่งสามารถส่งผลต่อคุณภาพการสอน เป็นการรองรับต่อการกระจายอำนาจที่จะมีขึ้น

Johnson and Logan (2000, p. 311) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Vroom and Yetton (1973) ได้เสนอแนวทางในการที่จะกำหนดว่า เมื่อไรควรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและควรจะมีส่วนร่วมมากน้อยอย่างไรในการตัดสินใจ Vroom and Yetton ได้เสนอแนะว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนี้ ควรจะขึ้นกับธรรมชาติของปัญหา และสถานการณ์ในการกำหนดรูปแบบและปริมาณของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น ได้เสนอกฎไว้ 2 กลุ่ม คือ

1. กฎกลุ่มแรกเป็นการส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจ
2. กฎกลุ่มที่สองเป็นการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือกอยู่ 5 วิธี ตั้งแต่ผู้บริหารตัดสินใจเองคนเดียวไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ทางเลือกในการตัดสินใจทั้ง 5 วิธี มีดังนี้

1. ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตัดสินใจเองตามลำพัง
 2. ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่นแล้วตัดสินใจเอง
 3. ผู้บริหารหารือกับผู้เกี่ยวข้องเป็นรายคน แสวงหาความคิด และข้อเสนอแนะแล้วตัดสินใจเอง
 4. ผู้บริหารปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่ม แสวงหาความคิดเห็นร่วมกัน โดยอภิปรายแล้วตัดสินใจ
 5. ผู้บริหารร่วมคิดกับกลุ่มเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหา แล้วให้กลุ่มตัดสินใจ
- เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2547, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนนั้น ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อมต้องเป็นไปในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ที่มีผลกระทบต่อตนเองและชุมชน

พรชัย ธรรมสนธิ (2548, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผู้บริหาร บุคลากรในองค์กร และสมาชิกของชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมประเมินผล เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย เปิดโอกาสให้ประชาชน ไม่ว่าจะเป็บุคคลหรือกลุ่มบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อม โดยมีคณะบุคคลหรือคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจวางแนวทาง

ทัศนาศวศักดิ์ (2549, หน้า 82) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็น แสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ ตลอดจนร่วมรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้นทั้งผลประโยชน์และผลกระทบ ดังนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและรับรู้ เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

อรพินท์ สพโชคชัย (2550, หน้า 3) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมเสนอแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือ กระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและภาคีอื่น ๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ธุรกิจเอกชน ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ เพราะการพัฒนาที่ทรงพลังและความยั่งยืนในสังคมประชาธิปไตย เกิดจาก

การพัฒนา ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการและร่วมรับประโยชน์จากการพัฒนา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
2. การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ติดตาม ตรวจสอบ
5. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์และเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะ

ประพันธ์พงศ์ ชินพงษ์ (2551, หน้า 120-121) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็น ผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลง ความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่ม โครงการเพื่อการปฏิบัติการ กล่าวคือ ต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น และเหตุผลที่คนมาร่วมปฏิบัติการได้ จะต้องตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่ม หรือในนามของกลุ่มหรือกระทำการผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์ (2551, หน้า 27) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของบุคลากรว่าหมายถึงการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อมาถึงตัวของบุคลากรเอง การที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้น ผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตน เพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร

อาภาภรณ์ เหล็กกล้า (2551 อ้างถึงใน กรคมล เพิ่มผล, 2554, หน้า 38) ให้ความหมายการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า การบริหารงานในสถานศึกษานั้นได้บริหารแบบทุกคนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาการจัดทำภารกิจของงานให้ชัดเจน ครอบคลุมงานทั้งหมดและมีการกำหนดกลุ่มงานให้มีความสอดคล้องกัน การจัดโครงสร้างบริหารที่เป็นนิติบุคคล มีการบริหารที่มีสายบังคับบัญชาและการประสานคนเพื่อให้เกิดความคล่องตัว ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาตามกฎหมายเพื่อให้งานสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาสามารถจัดระบบงานและหัวหน้างาน โดยใช้ความรู้ความสามารถในการจัดงานให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ร่วมงาน ใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่ได้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนแต่ถูกสั่งการลงมาจากรัฐ โดยในเบื้องต้นโรงเรียนเพียงรับรู้ทำให้โรงเรียนตัดสินใจ

แบบมีส่วนร่วม ครูใหญ่ของโรงเรียนมีความเข้าใจดีว่าผู้บริหารและคณะกรรมการโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายมากขึ้น จำนวนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนเพิ่มขึ้น การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่จะประสบความสำเร็จต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในโรงเรียน ต้องออกกฎหมายที่ทำให้เกิดการกระจายอำนาจอย่างจริงจังและมีธรรมนูญหรือแม่บทในระดับโรงเรียนอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งทางร่างกาย จิตใจและอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคน ร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมปฏิบัติ ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการดำเนินการพัฒนา เปลี่ยนแปลง และเกิดความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

ในการบริหารองค์กรนั้น นอกจากผู้บริหารซึ่งบทบาทสำคัญในองค์กรและสมาชิกหรือบุคคลในองค์กร ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหารในปัจจุบันจึงพยายามหาวิธีการที่จะให้มีการยอมรับและความเข้าใจระหว่างผู้บริหารและผู้ที่อยู่ในองค์กร การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative management) ได้ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรทั้งนี้ เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งนอกจาก ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้ว สมาชิกหรือบุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดี ซึ่งการที่ให้บุคคลมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่งสำหรับองค์กร ทั้งนี้การปฏิบัตินั้นมีความไม่เข้าใจหรือเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานและไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรแล้ว การบริหารงานขององค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยยาก (ชร สุนทรายุทธ, 2551, หน้า 539)

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543, หน้า 188-189) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิทธิพื้นฐานอันชอบธรรมของคนทุกคนที่ต้องเคารพให้การยอมรับ และยกย่อง โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงออกเกี่ยวกับการปรับปรุงวิถีชีวิตของเขา
2. งานพัฒนาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องให้คนหมู่มากเหล่านี้มีสิทธิมีเสียงในการแสดงออก

3. กลยุทธ์ทั้งหลายในการพัฒนาที่ผ่านมา ยังไม่สามารถส่งผลถึงกลุ่มประชาชน ผู้ด้อยโอกาสและยากจน และในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลให้กลุ่มคนผู้ได้เปรียบมีโอกาสมากขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาใหม่ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น

4. ประสบการณ์ที่ผ่านมาพบว่า มีโครงการจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จ โดยอาศัยวิธีให้ประชาชนมีส่วนร่วมในรูปของการรวมกลุ่ม และจัดตั้งองค์กรประชาชน ในขณะเดียวกัน มีตัวอย่างของโครงการที่ล้มเหลวจำนวนมาก อันเนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

5. การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นเรื่องของการปฏิบัติการเป็นกลุ่ม หรือของกลุ่ม (Group action) อันเป็นผลมาจากความรู้สึกผูกพันของสมาชิกแต่ละคนที่เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของเขา และในขณะเดียวกันก็ได้ประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วยการมีส่วนร่วม จึงเป็นสิ่งจำเป็น

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นตัวชี้วัดของการพัฒนาชุมชน ยิ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าไร ยิ่งแสดงว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากยิ่งขึ้น

7. ประชาชนย่อมรู้ดีว่าตนเองนั้นต้องการอะไร มีปัญหาอะไร และอยากจะทำปัญหาอย่างไร ถ้าให้โอกาสแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา ย่อมช่วยให้โครงการต่าง ๆ สอดคล้องความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ดีกว่า

8. การมีส่วนร่วมของประชาชน ช่วยให้การปฏิบัติการทางสังคม (Social action) เป็นไปอย่างสงบสันติ ก่อให้เกิดรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่มีระเบียบ เป็นระบบ และเป็นที่ยอมรับทุกฝ่าย

9. เป็นนโยบายของรัฐในปัจจุบัน ที่ให้ทุกโครงการที่ลงสู่ชนบท ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นตามปรัชญาของการพัฒนา

วันชัย วัฒนศัพท์ (2549, หน้า 63) ได้กล่าวถึงการทำงานแบบมีส่วนร่วมนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ระดับองค์กร หรือระดับประเทศนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนทัศน์ปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (Ownership) และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วม หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ยินยอมปฏิบัติตาม (Compliance) และรวมถึงตกลงยอมรับ (Commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพองค์กร

โดยการมีส่วนร่วมต้องเกิดจากความเต็มใจ ความสมัครใจ สามารถตัดสินใจได้เอง การมีส่วนร่วมจะช่วยลดความขัดแย้ง เกิดความรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของมากขึ้น จึงจะทำให้การพัฒนาเกิดความยั่งยืน

ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

ทฤษฎีพฤติกรรมของมนุษย์ของ Argyris (1957 อ้างถึงใน บัวผัน ชันติ, 2551, หน้า 172) พบว่าบุคคลจะมีวุฒิภาวะและบุคลิกเป็นของตัวเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองในด้านการตัดสินใจ การควบคุม การทำงาน และการใช้ความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่สำคัญคือ แรงจูงใจและภาวะผู้นำ แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นให้เกิดการกระทำ ส่วนภาวะผู้นำมีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์การในทิศทางของกระบวนการตัดสินใจ เพราะการมีแรงจูงใจในการทำงานหรือมีส่วนร่วมในการทำงานใด ๆ หากกระบวนการตัดสินใจไม่เป็นผลแล้ว จะส่งผลต่อการไม่บรรลุความสำเร็จได้

ทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow (1943, pp. 66-67) นับว่าเป็นทฤษฎีดั้งเดิมเกี่ยวกับการจูงใจให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุความสำเร็จด้วยการจูงใจบุคลากรในองค์การ โดยคำนึงถึงความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์เป็นหลัก Maslow กล่าวว่าความต้องการของมนุษย์จำมีความต้องการปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่มีที่สิ้นสุดตามลำดับ ได้แก่

1. ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพ ถือเป็นปัจจัยในขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน เพื่อการดำรงอยู่และความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ อาหาร น้ำ ความอบอุ่น ที่อยู่อาศัย การพักผ่อน การนอน การขับถ่ายและเรื่องเพศ
2. ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย เป็นความต้องการที่เป็นอิสระจากภัยอันตรายทางด้านร่างกาย ความกลัวต่อการสูญเสียงาน ทรัพย์สินต่าง ๆ อาหารและที่อยู่อาศัย ความต้องการทางสังคม ความรักใคร่ และความเป็นเจ้าของ เนื่องจากอยู่ในสังคมก็ยังคงต้องการความรัก การเป็นเจ้าของบุคคลอื่น รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นคนที่มีคุณค่าของกลุ่มเป็นสมาชิกนั้น ๆ
3. ความต้องการได้รับการยกย่อง และเป็นที่ยอมรับจากสังคม ซึ่งเป็นความต้องการของบุคคลที่จะเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสายตาคนอื่น และได้รับการยอมรับทั่วไปว่าตนเองมีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา โดยตระหนักถึงศักยภาพ ทักษะ ความสามารถของตนเอง และเกิดความเชื่อมั่นในตัวเองสูง
4. ความต้องการมีฐานะเด่นในสังคม ความต้องการขั้นต่อมาจะเป็นความต้องการที่จะประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้คือความมั่นใจในตนเอง

5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่จะเป็นหรืออยู่ในสถานภาพอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นไปได้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นความปรารถนาที่จะเป็นอย่างที่ตนเองเป็นมากขึ้น สูงขึ้น โดยเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถจะเป็นได้และประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะมีศักยภาพบรรลุในระดับสูงสุด

ทฤษฎีหมุดเชื่อมโยงของ Linking Pin function theory

เมื่อ ค.ศ. 1967 Rensis Likert ผู้อำนวยการสถาบันทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมิชิแกนกล่าวถึง ทฤษฎีการจรรูปร่างของเข็มมนุษย์สัมพันธ์ เรียกว่า “ทฤษฎีหมุดเชื่อมโยง” ได้กล่าวโดยสรุปว่า องค์กรจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีที่สุดก็ต่อเมื่อสมาชิกจะต้องไม่ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะคนเดียว หากแต่การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในลักษณะกลุ่มงานที่มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายการปฏิบัติงานชัดเจน ฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบต่อการสร้างกลุ่มงานที่มีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมโยงทั้งระหว่างภายในองค์กร ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มหนึ่งย่อมจะเป็นผู้ได้บังคับบัญชาในอีกกลุ่มหนึ่ง ที่ส่งขึ้นไปและเป็นเช่นนี้ไปตลอดทั้งองค์กร (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2548, หน้า 233-242)

ทฤษฎีกระบวนการวางแผนแบบการมีส่วนร่วม AIC

หลักการและกระบวนการ AIC

กระบวนการ AIC ถือเป็นวิธีหรือกลไกที่เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกระดับ ทุกคนในองค์กร หน่วยงาน กลุ่มสังคม คณะบุคคล ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ นำมาซึ่งบ่อเกิดการเรียนรู้ร่วมกันจากการทำงานร่วมกัน (Interactive learning through action) ก่อให้เกิดการระดมสมอง เพื่อร่วมคิดร่วมวิเคราะห์หนทางเลือก หรือหนทางปฏิบัติ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนา นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของในผลงานที่คนได้มีส่วนร่วม สุดท้ายยังก่อให้เกิดความผูกพัน มีความรักและห่วงหา คอยปกป้องรักษาให้เกิดความมั่นคงยั่งยืน ดังนั้น ผู้บริหารที่มีการแบ่งกลุ่มผู้นำองค์กรไว้อย่างชัดเจนหลายระดับ จึงควรเปิดโอกาสให้มีเวทีสำหรับกระบวนการ AIC ขึ้นภายในองค์กรอย่างน้อย 3 ระดับหรือ 3 กลุ่ม ตามความเหมาะสม เป็นอย่างน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ประเวศ วะสี และไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม, 2537)

กระบวนการ AIC ระดับที่ 1: สำหรับ กลุ่มคณะบริหารขององค์กร (CEO)

กระบวนการ AIC ระดับที่ 2: สำหรับ กลุ่มผู้นำระดับกลาง (หัวหน้าแผนก)

กระบวนการ AIC ระดับที่ 3: สำหรับ กลุ่มผู้ปฏิบัติ (บุคลากรทุกคน)

กระบวนการ AIC ทั้ง 3 ระดับข้างต้นควรจะต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการผสมผสานหรือการจัดเก็บข้อมูลทุกมุมมอง จึงจะสามารถให้การพัฒนารับรู้เป้าหมายสูงสุดได้ นั่นก็หมายความว่า เวทีที่จัดขึ้นนั้นจะต้องเป็นเวทีที่เปิดกว้างให้ความเป็นอิสระ และความเป็นเอกภาพในเชิงการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ในครั้งนี้เพื่อให้เกิดการบูรณาการ

ผลงานที่เกิดจากโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาที่ปรากฏจึงจะมีความยั่งยืน ในขณะที่เดียวกันก็ควรแบ่งขั้นตอนของการดำเนินการตามเทคนิคกระบวนการ AIC ในแต่ละระดับหรือกลุ่มนำไปปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งในกระบวนการที่เป็นหลักสากลนิยมได้กำหนดไว้มี 3 ขั้นตอนกระบวนการดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1: กระบวนการสร้างความรู้สึกร่วมกัน หรือยอมรับผู้อื่น (Appreciation: A) เป็นขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้บุคลากรหรือสมาชิกทุกคนในองค์กร ได้แสดงความคิดเห็นและรับฟังผู้อื่นเฉพาะในกลุ่มของตน พร้อมทั้งร่วมกันพิจารณาหาข้อสรุปว่าประเด็นไหนที่เป็นสาระสำคัญของกลุ่ม และกลุ่มเห็นว่าควรดำเนินการในเรื่องใดเป็นการเร่งด่วนก่อนหลัง จากที่ได้กล่าวมานี้ก็เพื่อให้ทุกคนได้เกิดการยอมรับ และได้ชื่นชมผู้อื่นที่ได้นำเสนอในสิ่งที่เป็นสาระประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งสามารถสะท้อนให้สมาชิกในกลุ่มหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบในผลประโยชน์ร่วมกัน และเห็นถึงข้อดี ข้อเสีย ตลอดจนทั้งความเป็นไปได้สูง หากได้นำชุดความคิดในประเด็นหลักผ่านการตกผลึกของกลุ่มแล้วนำเสนอต่อผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ นำเสนอนั้นผู้บรรจุของกระบวนการ AIC ควรกำหนดกรอบไว้เพื่อให้ง่ายหรืออาจจะใช้การวาดภาพหรือใช้คำพูด ตลอดจนทั้งการเขียนข้อความสั้นๆ ในการแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของบริษัทนั้น ๆ ในขั้นที่ 1 (A) ควรกำหนดประเด็นหลักไว้ดังนี้

A 1: การวิเคราะห์สภาพการณ์ในปัจจุบันโดยรวมว่าเป็นอย่างไร

A 2: การกำหนดอนาคตหรือวิสัยทัศน์ในการพัฒนาที่ควรจะเป็น

ขั้นที่ 2: กระบวนการสร้างปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหาแนวทางการพัฒนา (Influence: I) เป็นขั้นตอนที่ร่วมกันคิดหาวิธีการสำคัญที่จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ (ใน A 2) โดยนำเอาผลสะท้อนอันเกิดจากการวิเคราะห์สภาพการณ์ในปัจจุบัน (ใน A 1) ผ่านกระบวนการตกผลึกของแต่ละกลุ่มมากำหนดกิจกรรมและจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมหรือโครงการ โดยปกติจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

I 1: การคิดหาวิธีการ-แนวทาง-การกำหนดกิจกรรมหรือโครงการฯ

I 2: การการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมและโครงการฯ

ขั้นที่ 3: กระบวนการยอมรับวิธีการสำคัญ และสร้างแนวทางปฏิบัติ (Control: C) เป็นขั้นตอนของการยอมรับและการทำงานร่วมกัน โดยการนำเอาโครงการหรือกิจกรรมลงสู่การปฏิบัติมากำหนดให้เป็นแผนการปฏิบัติการ (Action plan) ซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะของกลุ่มงาน คือ

C 1: การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม

C 2: การตกลงในรายละเอียดการดำเนินงานที่ครอบคลุม

กล่าวได้ว่าเทคนิค AIC เป็นเทคนิคที่ระดมความคิดเห็นของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อช่วยกันวางแผนเพื่อการพัฒนา เป็นเทคนิคที่มีศักยภาพในการสร้างพลัง และกระตุ้นการยอมรับของคนในองค์กรให้มีส่วนร่วมในการคิด การวางแผนเพื่อการพัฒนาองค์กรของตนเอง

Vroom and Yetton (1973) ได้เสนอแนวทางในการที่จะกำหนดว่า เมื่อไรควรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและควรจะมีส่วนร่วมมากน้อยอย่างไรในการตัดสินใจ รูปแบบ (Model) ของ Vroom and Yetton ได้เสนอแนะว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนี้ควรจะขึ้นกับธรรมชาติของปัญหาและสถานการณ์ในการกำหนดรูปแบบและปริมาณของการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจนั้น วรูมและเยทตันได้เสนอเกณฑ์เกี่ยวกับการตัดสินใจไว้สำหรับบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1. ครูก่อนแรกเป็นการส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจ
2. ครูก่อนที่สองเป็นการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือกอยู่ 5 วิธีตั้งแต่ผู้บริหารตัดสินใจเองคนเดียว (Unilateral) ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ (Shared) ทางเลือกในการตัดสินใจ ทั้ง 5 วิธี มีดังนี้

1. ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตัดสินใจเองตามลำพัง
2. ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่นและตัดสินใจเอง
3. ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นรายคนแสวงหาความคิดและข้อเสนอแนะแล้วตัดสินใจเอง
4. ผู้บริหารปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่มแสวงหาความคิดเห็นร่วมกันโดยการอภิปรายแล้วตัดสินใจ
5. ผู้บริหารร่วมคิดกับกลุ่มเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาแล้วกลุ่มตัดสินใจ

จากแนวคิดของ Vroom and Yetton พอสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ประกอบด้วย จากบุคคล กลุ่มบุคคล เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่มีคุณภาพ และเกิดการยอมรับในการตัดสินใจนั้น ดังนั้น ข้อมูล จึงถือว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

Cohen and Uphoff (1980, pp. 219-222) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานความร่วมมือ ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน

โครงการนั้นจะได้คำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนั้นรวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตก็คือความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2537, หน้า 187) ได้อธิบายถึงการมีส่วนร่วมว่า เป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนการทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารและประสิทธิผลขององค์การขึ้นอยู่กับกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารและประสิทธิผลขององค์การขึ้นอยู่กับ การรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิดสติปัญญาก็คือ การมีส่วนร่วม การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์การนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ เป็นผลให้บุคคลนั้น มีความผูกพัน (Commitment) ต่อกิจกรรมและองค์การในที่สุด

กฤษณ์เทพ อุปจันทร์ (2542, หน้า 32-33) กล่าวถึง การบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นฐาน (School based management หรือเรียกโดยย่อว่า SBM) ว่าหมายถึง การบริหาร โรงเรียนที่ยึดหลักการกระจายอำนาจ จากส่วนกลางที่มุ่งให้มีการตัดสินใจร่วมกันในระดับหน่วยปฏิบัติระหว่างบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้ให้บริการการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้แทนครู และบุคลากรทางการศึกษา
2. กลุ่มผู้รับบริการการศึกษา ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน และผู้แทนองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน โดยให้โรงเรียนตัดสินใจโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างมีอิสระสูงขึ้นไป และมีความรับผิดชอบต่อบทบาทภารกิจของโรงเรียนที่พึงประสงค์ที่พึงมีต่อ สิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น ทั้งในด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

ดังนั้น การมีส่วนร่วมคือกระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน พัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ปัญหาของการบริหาร

เพื่อให้การสนับสนุนทางด้านกำลังงานหรือทรัพยากรในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงขององค์กร

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนด “เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามเพศและสถานภาพ” ดังนั้น จะเห็นได้ว่า มีตัวแปร 2 ตัวที่เกี่ยวข้อง คือ เพศและสถานภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

1. เพศ

การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยผู้วิจัยเห็นว่า เพศอาจจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในด้านความคิด ค่านิยม ทักษะคนคิด เพศจึงมีความสำคัญต่อความคิดและการกระทำของบุคคลของบุคคล ดังที่ สักกรินทร์ บุญกว้าง (2551, หน้า 65) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน อำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ครอบคลุม การสอนที่เพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวม และรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ สุริย์ พูลทอง (2552, หน้า 91) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามตัวแปร เพศ ของคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประยงค์ แสนสุข (2549, หน้า 82) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม ของประชาชนต่อการดำเนินงาน ของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมี ส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” ผู้วิจัยจึงสนใจและนำเพศชายเพศหญิงที่มีความคิดเห็นเหมือนกันหรือแตกต่างกันในบางเรื่อง มาเป็นตัวแปรในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

2. สถานภาพ

สถานภาพมีความสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน ครู ลูกจ้าง และนักเรียน มีความคิดเห็น หรือมุมมองที่แตกต่างกัน ดังนั้น สถานภาพ มีอิทธิพลต่ออิทธิพลต่อการตัดสินใจ เนื่องจากผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงสุดขององค์กรมีอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อพัฒนาองค์กร ดังนั้นความแตกต่างในสถานภาพจึงมีผลต่อความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยของสุริยะ กองเงิน (2552, หน้า 88) พบว่า ในภาพรวมครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการบริหารอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบริเวณโรงเรียน ด้านอาคารเรียน และด้านห้องน้ำห้องส้วม และ วรรณระเบียบ บุญเกิด (2550, หน้า 85-86) พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.5 และ สกุนดา บุญธรรม (2551, หน้า 106) พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทฤษฎีบทบาทของ Linton (1978 อ้างถึงใน พิทยา เพชรรักษ์, 2541, หน้า 14) กล่าวไว้ว่า ตำแหน่งหรือสถานภาพเป็นผู้กำหนดบทบาท เช่น บุคคลที่มีตำแหน่งเป็นครูต้องแสดงพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ เป็นต้น ผู้ที่มีตำแหน่งจะปฏิบัติหน้าที่ได้สมบทบาทหรือไม่ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น บุคลิกของ ผู้สวมบทบาท ลักษณะของสังคมตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของสังคมนั้นด้วย จากผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้คาดได้ว่าสถานภาพ น่าจะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยจึงเลือกเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญร่าไพ รามบุตร (2548) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 พบปัญหา ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอ ครูอาจารย์มีชั่วโมงสอนและทำงานด้านอื่นมาก แหล่งวิทยากรในชุมชนมีน้อย ผู้ปกครองและประชาชนมีฐานะยากจน และการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนไม่สม่ำเสมอ

วิชยารัตน์ ธรรมะรัตน์จินดา (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง องค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิมพ์พรรณ สุริโย (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่น ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาล พบว่าพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยด้านผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาล มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการตัดสินใจ ด้านวิสัยทัศน์ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการติดต่อสื่อสาร

สุรีย์ พูลทอง (2552) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากส่วนผลการเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษาและสถานภาพคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกัน

มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรัตน์ ก้อนนาค (2554) ได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยนาท 5 ด้าน คือ ด้านกำหนดแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชัยนาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมกำหนดแผน นโยบายและยุทธศาสตร์ มีส่วนร่วมน้อยสุดในการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมน้อยสุดในการเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา มีส่วนร่วมน้อยสุดในการให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทาง สนับสนุนและส่งเสริมภารกิจของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีส่วนร่วมน้อยสุดในการเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษาต่อชุมชนและสาธารณชน และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมน้อยสุดในการวางแผนการนิเทศของสถานศึกษา

ปัญญา อินทศรี (2553) ศึกษาความคาดหวังของชุมชนต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของชุมชนต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านงานการเรียนการสอน งานกิจการนักเรียน งานบริหารงานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานความสัมพันธ์กับชุมชน และงานอาคารสถานที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของชุมชนต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคาม จำนวน 364 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ชุมชนมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวม 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม .60

2. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคามที่มีเพศที่ต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในด้านงานการเรียนการสอน งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์ชุมชน และงานอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านงานบริหารบุคลากร งานธุรการและการเงิน

มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในภาพรวมมีความคาดหวังมาก แต่เพศชายมีระดับความคาดหวังมากกว่าเพศหญิง

3. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคามที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในภาพรวมมีความคาดหวังมาก ซึ่งกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไปนั้น มีระดับความคาดหวังมากที่สุด

4. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวัง ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในภาพรวม มีความคาดหวังมาก ซึ่งกลุ่มการศึกษาระดับอนุปริญาตรีนั้นมีระดับความคาดหวังมากที่สุด

5. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคามที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ในด้านงานการเรียนการสอน งานกิจการนักเรียน งานบริหารบุคลากร งานธุรการและการเงิน และงานความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนในด้านงานอาคารสถานที่ที่มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน ในภาพรวมมีความคาดหวังมาก ซึ่งกลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรมนั้นมีระดับความคาดหวังมากที่สุด

6. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมสารคามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคาดหวัง ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในด้านงานการเรียนการสอน งานกิจการนักเรียน งานบริหารบุคลากร งานธุรการและการเงิน และงานอาคารสถานที่ โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านงาน ความสัมพันธ์ชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในภาพรวมมีความคาดหวังมาก ซึ่งกลุ่มรายได้ 10,001-1,5000 บาท นั้นมีระดับความคาดหวังมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Tekaa (1986) ได้วิจัยทัศนคติของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาวอินเดียแคนาดา พบว่า โครงการทางด้านการศึกษาที่มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชุมชนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน จะมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ และเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการจัดการศึกษา จะทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จได้

Schuler and Vandra (1987) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยมินนิโซตา สหรัฐอเมริกา โดยศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลปรากฏว่า การเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไม่มีประสิทธิภาพเกิดจากความบกพร่องในการติดต่อสื่อสาร ปัญหาการมีส่วนร่วม ได้แก่ ระดับของการมีส่วนร่วมการเข้าร่วมเพียงเรื่องเดียว การเข้าร่วมโดยขาดความเข้าใจในสถานการณ์ทั้งหมด

Person (1993) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิผลของสถาบันของวิทยาลัยชุมชนในนอร์ทแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณะครูและเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผลและพบว่าระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหาร ไม่มีผลต่อการรับรู้ในประสิทธิผลของวิทยาลัย

Dondero (1993) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการโรงเรียนที่อาศัยโรงเรียนเป็นพื้นฐานระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู ประสิทธิผลของโรงเรียนและความพึงพอใจในงานผลการศึกษา พบว่าการจัดการของโรงเรียนที่อาศัยโรงเรียนเป็นพื้นฐานมีการจัดการในโรงเรียนตามข้อเสนอแนะของครูผู้ร่วมงาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการกำหนดกฎระเบียบในการปกครองตนเองจะพบว่า ครูที่ได้รับความรับผิดชอบและให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันจะมีความสุขรอบคอบ โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้การที่ครูได้มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจ พบว่ามีความสัมพันธ์ในด้านบวกกับขวัญและกำลังใจในการทำงาน

Barnes (1995) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการสอนของโรงเรียนโดยอุดมคติแล้วผู้ปกครองต้องมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และได้พบว่า ผู้ปกครองยังมีส่วนในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนด้วยการศึกษาค้นคว้าให้หลักฐานเพิ่มเติม บิดา มารดาชาวอเมริกัน มีความประสงค์ที่จะมีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับการเรียนการสอนลูก ๆ ของตน ซึ่งชี้ว่า บิดามารดาชาวอเมริกัน เห็นคุณค่าการศึกษาและเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วยเป็นอย่างมาก

Paulioe (2003) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในนโยบายและการดำเนินการของโรงเรียน Malawi: ความสมดุลของภูมิปัญญาท้องถิ่น นโยบายระดับชาติและความสำคัญของหน่วยงานระหว่างประเทศ พบว่า ใน Malawi ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และพบว่า คนในชุมชนไม่ค่อยกระตือรือร้นในการช่วยเหลือโรงเรียน ปัจจัยที่ทำให้ชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ก็เนื่องมาจากชุมชนไม่เข้มแข็ง นอกจากนี้ โรงเรียนอยู่ไกลชุมชนหรือชุมชนนั้นมีหลายโรงเรียน บางโรงเรียนไม่มีคุณภาพทำให้ประชาชนไม่สนใจ และชุมชนขาดแรงกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของโรงเรียนหรือบางแห่งมีหน่วยงานรัฐเข้ามาช่วยเหลือมากเกินไป สภาพของชุมชนก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

Iverson (2001) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษารายกรณีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management: A case study) ผู้วิจัยทำการศึกษารายกรณีการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในเมืองนิวยอร์กเป็นเวลา 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า SBM ไม่ได้เกิดขึ้นจากภายในโรงเรียนแต่ถูกสั่งการลงมาจากรัฐ โดยในเบื้องต้น โรงเรียนเพียงรับรู้ทำให้โรงเรียนตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม ครูใหญ่ของโรงเรียนจะมีความเข้าใจดีว่า ผู้บริหารและคณะกรรมการโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายมากขึ้น จำนวนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนเพิ่มขึ้น การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่จะประสบความสำเร็จต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในโรงเรียน ต้องออกกฎหมายที่ทำให้เกิดการกระจายอำนาจอย่างจริงจัง และมีธรรมเนียมหรือแผนแม่บทในระดับโรงเรียนอย่างชัดเจน

จากการศึกษางานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้พิจารณาได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” ครอบคลุมงานของสถานศึกษาทั้ง 4 งาน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ถ้าชุมชนขาดความตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมและขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษา จะส่งผลให้การบริหารงานขาดประสิทธิภาพและเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วม สร้างความตระหนัก สร้างองค์ความรู้และต้องผลักดันให้เกิดความร่วมมือกัน กำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาและสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2561 และพระภิกษุของวัดเนินบุญญาราม จำนวนทั้งสิ้น 1,452 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2561 ภาคเรียนที่ 2 และพระภิกษุของวัดเนินบุญญาราม โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Kerjcie and Morgan (1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 304 คน แล้วเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยวิธีการสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหาร	2	1
ครู	73	15
ผู้ปกครอง	1,353	283
พระภิกษุ	24	5
รวม	1,452	304

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Field survey) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากแนวคิดทฤษฎีของ Astin (1984) ใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามเป็นตรวจรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งได้สร้างแบบสอบถามขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบฟอร์มสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามแนวคิดการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 45-90) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหาร และด้านงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert (1970 cited in Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ได้ตรวจสอบ เสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สำนวนภาษา และหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC) จำนวน 3 ท่าน

3.1 ดร.ชัยพนธ์ รัชงาม อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 นายณรงค์ กิตติวงศ์ตระกูล ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา

“กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา

จังหวัดชลบุรี

3.3 นางนันทดาวิรินทร์ หาญมนตรี รองผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา

“กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา

จังหวัดชลบุรี

หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดมุ่งหมาย (Index of item objective congruence: IOC) โดยนำแบบประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน มาคิด แปลความหมายได้ดังนี้

คะแนน 0 หมายถึง ข้อความที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

คะแนน 1 หมายถึง ข้อความที่แน่ใจว่าสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

คะแนน -1 หมายถึง ข้อความที่แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง โดยค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ควรต่ำกว่า .05 ขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์ ในการวิจัยครั้งนี้อยู่ระหว่าง .67-1.00

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณา แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน

5. นำข้อมูลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง .57-

6. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach (1990) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .98

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล
2. จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 304 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 304 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าสมบูรณ์ทั้ง 304 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานของการศึกษาวิจัยต่อไป
 - 2.1 วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม และการแปลความหมายของคะแนน เช่น เกณฑ์ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สถิติที่ใช้คือ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test)

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญโดยทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของเซฟเฟ้ (Scheffe)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
SD	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน จำนวนคนในกลุ่ม
t	แทน ค่าเฉลี่ยของการแจกแจงแบบที (t -Distribution)
p	แทน ความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน (Probability)
df	แทน ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทนผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
F	แทน ค่าที่ใช้ในการทดสอบเอฟ
*	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป แต่ละด้านและโดยรวม โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบ

ค่าที (t -test) และจำแนกตามสถานภาพ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป แต่ละด้านและโดยรวม โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของชุมชน	$n = 304$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.92	0.68	มาก	1
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	3.50	0.67	ปานกลาง	3
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.16	0.62	ปานกลาง	4
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.51	0.70	มาก	2
รวม	3.52	0.67	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์”
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการบริหารงานวิชาการ	<i>n</i> = 304		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผน จัดการเรียนการสอน	4.23	0.84	มาก	3
2. มีส่วนร่วมในการจัดทำหรือการปรับปรุงหลักสูตร ของสถานศึกษา	4.25	0.68	มาก	2
3. มีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน	3.72	0.54	มาก	7
4. มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล การใช้สื่อวัสดุประกอบการสอน	3.66	0.56	มาก	8
5. มีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน	3.43	0.61	ปานกลาง	10
6. มีส่วนร่วมในจัดประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียน การสอน	3.86	0.37	มาก	6
7. มีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และรายงานผล การประกันคุณภาพ การศึกษา	3.46	0.63	ปานกลาง	9
8. มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้าง บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.33	0.88	มาก	1
9. มีส่วนร่วมในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา	4.15	0.86	มาก	4
10. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้ทรงภูมิปัญญา ท้องถิ่นให้มีส่วนร่วม	4.12	0.84	มาก	5
รวม	3.92	0.68	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการจัดทำหรือการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการบริหารงานงบประมาณ	<i>n</i> = 304		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณตามแผนงานโครงการ	3.61	0.89	มาก	4
2. มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา	3.31	0.63	ปานกลาง	5
3. มีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณภายนอกเพื่อพัฒนาโรงเรียน	4.41	0.59	มาก	1
4. มีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.40	0.62	มาก	2
5. มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุครุภัณฑ์	2.63	0.71	ปานกลาง	8
6. มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการจัดหางบประมาณ	2.87	0.72	ปานกลาง	6
7. มีส่วนร่วมในการระดมสรรพกำลังจากชุมชนท้องถิ่น จัดอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน	3.90	0.69	มาก	3
8. มีส่วนร่วมในการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม การใช้งบประมาณ	2.86	0.54	ปานกลาง	7
รวม	3.50	0.67	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณภายนอกเพื่อพัฒนาโรงเรียน มีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สิน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา และมีส่วนร่วมในการระดมสรรพกำลังจากชุมชน ท้องถิ่น จัดอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการบริหารงานบุคคล	<i>n</i> = 304		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนวางอัตราค่าจ้างของสถานศึกษา	2.83	0.59	ปานกลาง	6
2. มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดขั้นตอนในการพัฒนา กำกับติดตาม ดูแลนิเทศการปฏิบัติงาน	2.78	0.59	ปานกลาง	7
3. มีส่วนร่วมในการควบคุมและส่งเสริมการปฏิบัติงาน	2.92	0.50	ปานกลาง	4
4. มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์	2.84	0.53	ปานกลาง	5
5. มีส่วนร่วมในการจัดสรรสวัสดิการบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน	3.75	0.83	มาก	1
6. มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกการปฏิบัติหน้าที่	3.64	0.72	มาก	2
7. มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร	3.33	0.61	ปานกลาง	3
รวม	3.16	0.62	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดสรรสวัสดิการบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกการปฏิบัติหน้าที่ และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการบริหารงานทั่วไป	<i>n</i> = 304		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.44	0.57	มาก	3
2. มีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	2.79	0.65	ปานกลาง	5
3. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	3.99	0.76	มาก	1
4. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษามีการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน	3.97	0.83	มาก	2
5. มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการประเมินมาใช้	3.36	0.69	มาก	4
รวม	3.51	0.70	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษามีการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนการติดตามประเมินผลการพัฒนา

บุคลากร และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ
 ยกเว้น มีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
 อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
 หุ่นอุตสาหกรรม “กรุงเทพฯ” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบ
 ค่าที (*t*-test) และจำแนกตามสถานภาพ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way
 ANOVA)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน
 ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนหุ่นอุตสาหกรรม “กรุงเทพฯ”
 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของชุมชน	เพศชาย (n = 121)				เพศหญิง (n = 183)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.68	0.47	มาก	1	4.08	0.30	มาก	1
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	3.38	0.30	ปาน กลาง	2	3.57	0.24	มาก	3
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	2.96	0.30	ปาน กลาง	4	3.29	0.34	ปาน กลาง	4
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.18	0.30	มาก	3	3.73	0.36	มาก	2
รวม	3.30	0.34	ปาน กลาง		3.67	0.31	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
 หุ่นอุตสาหกรรม “กรุงเทพฯ” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ตอบ
 แบบสอบถามเพศชาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการ
 บริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการบริหาร
 งานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของชุมชน	เพศชาย		เพศหญิง		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>(n = 121)</i>		<i>(n = 183)</i>			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.68	0.47	4.08	0.30	-8.45*	.00
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	3.38	0.30	3.57	0.24	-6.06*	.00
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	2.96	0.30	3.29	0.34	-8.55*	.00
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.18	0.30	3.73	0.36	-13.86*	.00
รวม	3.30	0.34	3.67	0.31	-9.23	.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและ
รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ

การมีส่วนร่วมของชุมชน	ผู้บริหาร (n = 1)				ครู (n = 15)				ผู้ปกครอง (n = 283)				พระภิกษุ (n = 5)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.90	0	มากที่สุด	2	4.71	0.12	มากที่สุด	1	3.88	0.39	มาก	1	3.52	0.16	มาก	1
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	5.00	0	มากที่สุด	1	3.98	0.17	มาก	2	3.48	0.24	ปานกลาง	2	2.83	0.11	ปานกลาง	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.73	0	มากที่สุด	4	3.31	0.18	มาก	4	2.51	0.14	ปานกลาง	4	2.10	0.30	น้อย	4
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.90	0	มากที่สุด	3	3.48	0.11	มาก	3	3.02	0.41	มาก	3	2.65	0.18	ปานกลาง	3
รวม	4.88	0	มากที่สุด		3.87	0.15	มาก		3.22	0.30	มาก		2.78	0.19	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานงบประมาณ ตามลำดับ

ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

และสุดท้ายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของพระภิกษุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับน้อย เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม
สถานภาพ

การมีส่วนร่วมของชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	11.42	3	3.80	26.26*	.00
	ภายในกลุ่ม	43.48	300	0.14		
	รวม	54.91	303			
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	8.15	3	2.71	49.78*	.00
	ภายในกลุ่ม	16.37	300	0.05		
	รวม	24.53	303			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	8.92	3	2.97	28.96*	.00
	ภายในกลุ่ม	30.82	300	0.10		
	รวม	39.75	303			
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	0.94	3	0.31	1.67*	.01
	ภายในกลุ่ม	56.13	300	0.18		
	รวม	57.07	303			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	92.74	3	30.91	31.73*	.00
	ภายในกลุ่ม	292.26	300	0.97		
	รวม	385.01	303			

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่ทดสอบ ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา
ของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ
จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม

สถานภาพ	\bar{X}	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง	พระภิกษุ
		4.88	3.87	3.22	2.78
ผู้บริหาร	4.88	-	1.01	1.66	2.10
ครู	3.87	-	-	0.65*	1.09
ผู้ปกครอง	3.22	-	-	-	0.44*
พระภิกษุ	2.78	-	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม
โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 คู่ คือ ครูกับผู้ปกครอง และผู้ปกครอง
กับพระภิกษุ โดยครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าผู้ปกครอง และผู้ปกครอง
มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าพระภิกษุ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา
ของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ
จำแนกตามสถานภาพ ด้านการบริหารงานวิชาการ

สถานภาพ	\bar{X}	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง	พระภิกษุ
		4.90	4.71	3.88	3.52
ผู้บริหาร	4.90	-	0.19*	1.02	1.38
ครู	4.71	-	-	0.83*	1.19
ผู้ปกครอง	3.88	-	-	-	0.36*
พระภิกษุ	3.52	-	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพ
ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 คู่ คือ
ผู้บริหารกับครู ครูกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับพระภิกษุ โดยผู้บริหารมีส่วนร่วมในการบริหาร
สถานศึกษามากกว่าครู ครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าผู้ปกครอง และผู้ปกครอง
มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าพระภิกษุ ส่วนคู่อื่น ๆ ต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา
ของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
จำแนกตามสถานภาพ ด้านการบริหารงานงบประมาณ

สถานภาพ	\bar{X}	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง	พระภิกษุ
		5.00	3.98	3.48	2.83
ผู้บริหาร	5.00	-	1.02	1.52	2.17
ครู	3.98	-	-	0.50*	1.15
ผู้ปกครอง	3.48	-	-	-	0.65*
พระภิกษุ	2.83	-	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ ด้านการ
บริหารงานงบประมาณ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 คู่ คือ ครูกับ
ผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับพระภิกษุ โดยครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่า
ผู้ปกครอง และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าพระภิกษุ ส่วนคู่อื่น ๆ
แตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา
ของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
จำแนกตามสถานภาพ ด้านการบริหารงานบุคคล

สถานภาพ	\bar{X}	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง	พระภิกษุ
		4.73	3.31	2.51	2.10
ผู้บริหาร	4.73	-	1.42	2.22	2.63
ครู	3.31	-	-	0.81*	1.21
ผู้ปกครอง	2.51	-	-	-	0.40*
พระภิกษุ	2.10	-	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 คู่ คือ ครูกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับพระภิกษุ โดยครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าผู้ปกครอง และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าพระภิกษุ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ ด้านการบริหารงานทั่วไป

สถานภาพ	\bar{X}	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง	พระภิกษุ
		4.90	3.48	3.02	2.65
ผู้บริหาร	4.90	-	1.42	1.88	2.25
ครู	3.48	-	-	0.46*	0.83
ผู้ปกครอง	3.02	-	-	-	0.37*
พระภิกษุ	2.65	-	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 คู่ คือ ครูกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับพระภิกษุ โดยครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าผู้ปกครอง และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าพระภิกษุ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ และนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และพระภิกษุ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 304 คน ซึ่งจะกล่าวถึงสาระสำคัญ แนวทางการดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้

เพื่อศึกษาสภาพ และแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ และระดับชั้นเรียน ในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ในภาพรวม และเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามสถานภาพ และระดับชั้นเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้ การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และพระภิกษุ ที่มีต่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และพระภิกษุ ที่มีต่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test) และสถานภาพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถสรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการจัดทำหรือการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนจัดการเรียนการสอน สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ คือ มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อวัสดุประกอบการสอน มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามตรวจสอบ ประเมิน และรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ มีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณภายนอกเพื่อพัฒนา โรงเรียน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา และมีส่วนร่วมในการระดมสรรพกำลังจากชุมชน ท้องถิ่น จัดอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการจัดหางบประมาณ มีส่วนร่วมในการวางแผนควบคุม กำกับ ติดตามการใช้งบประมาณ และอันดับสุดท้าย คือ มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุครุภัณฑ์

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการจัดสรรสวัสดิการบำรุงขวัญ และให้กำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกการปฏิบัติหน้าที่ และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนวางอัตรากำลังของสถานศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดขั้นตอนในการพัฒนา กำกับติดตาม ดูแลนิเทศการปฏิบัติงาน

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษามีการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนการติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 อันดับสุดท้าย คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา นำผลการประเมินมาใช้ และมีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบตามสถานภาพ พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี อภิปรายในภาพรวมแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการจัดทำหรือการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา รวมทั้งมีส่วนร่วมในการกำหนด

นโยบาย และวางแผนจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” ได้จัดให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม นอกจากนี้โรงเรียนยังมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และของต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 25 (6) ที่ว่า จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิดา นิลมณี (2554) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกันอยู่ในระดับมาก และวิมลรัตน์ บุญชู (2549, หน้า 72) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง องค์ประกอบเชิงสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลจากการศึกษา พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกสูงสุดต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน คือ พฤติกรรมของผู้บริหาร รองลงมาคือ คุณสมบัตินักเรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และพฤติกรรมของครูตามลำดับ ทั้งนี้พฤติกรรมของผู้บริหาร และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ส่งผลทางตรง และทางอ้อมต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณภายนอกเพื่อพัฒนาโรงเรียน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา และมีส่วนร่วมในการระดมสรรพกำลังจากชุมชน ท้องถิ่น จัดอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน เนื่องจากโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ท่ามกลางนิคมอุตสาหกรรม และท่าเรือ น้ำลึกแหลมฉบังทำให้มีการเคลื่อนย้ายของประชากรเป็นจำนวนมาก ทำให้มีนักเรียนจำนวนมาก เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” ด้วยเช่นกัน จากการศึกษาค้นคว้า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยการบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งยังได้รับการสนับสนุนเงินบริจาคจากบริษัทต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่โดยรอบ เช่น ปตท. โรงกลั่นน้ำมันเอสโซ่ โรงกลั่นน้ำมันไทยออยล์ เป็นต้น นอกจากนี้

ยังได้รับการสนับสนุนเงินบริจาค และข้าวสารอาหารแห้งจากวัดเนินบุญญารามที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียนเพื่อสนับสนุนชมรมวอลเลย์บอลหญิงสุขลา ซึ่งมีนักเรียนกว่า 50 คน ที่พักอยู่หอพักนักกีฬาภายในโรงเรียน โดยเงินระดมทรัพย์ทั้งหมดนี้มีการชี้แจงงบประมาณ ให้แก่ผู้ปกครองได้รับทราบเป็นระยะ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้อนุมัติโครงการ และเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ ป้อมน้อย (2556, หน้า 9) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนวัดหุบรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นอันดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 56.00 โดยการบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของเพื่อจัดกิจกรรมของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นว่าหากโรงเรียนมีงบประมาณที่เพียงพอ ย่อมส่งผลต่อการบริหารการศึกษาอย่างเต็มที่ เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อผู้เรียน และวิชัย มั่นพลศรี (2545, หน้า 67) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมที่เป็นจริงของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักเรียน และด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการจัดสรรสวัสดิการบำรุงขวัญ และให้กำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกการปฏิบัติหน้าที่ และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร เป็นเพราะโรงเรียนได้จัดให้มีการตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง ทั้งระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่ในการเสนอแนะ และช่วยเหลือโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงเป็นสื่อกลางในการพูดคุยระหว่างผู้ปกครองกับครู หรือผู้ปกครองกับโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกันมากขึ้น รวมถึงบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนปรับปรุง พัฒนา และร่วมกันรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษามีการบริหารจัดการงานของโรงเรียน เช่น วิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2554, หน้า 74) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: วิทยาลัยเขตภาษีเจริญ และเขตบางกอกใหญ่ พบว่าความสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหาร โรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลย่อมทำให้เกิดเครือข่ายที่สามารถเชื่อมโยงเข้าหากัน ไม่ว่าจะเป็นคนในชุมชน บุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งผู้บริหารของโรงเรียนโดยการคุ้นเคยกัน ส่งผลให้มีการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน และงานวิจัยของ

อำนาจ ป้อมน้อย (2556, หน้า 10) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนวัดหุบรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยการสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเพื่ออบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเองของครูในโรงเรียน ผลการศึกษาที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การพิจารณาความเหมาะสมด้านพฤติกรรม การส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยแก่บุคลากรในโรงเรียน นับว่าเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาบุคลากรต่อไป

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษามีการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนการติดตามประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” และชุมชนมีความใกล้ชิดและประสานความร่วมมือกันอยู่เสมอทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รวมทั้งการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และชุมชนร่วมกัน โดยมีวัดเนินบุญญารามเป็นศูนย์กลาง เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีองค์กรต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน): GISTDA, สถานีตำรวจภูธรแหลมฉบัง, โรงพยาบาลวิภาวดี, เทศบาลนครแหลมฉบัง ฯลฯ ทั้งนี้โรงเรียนยังวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยนำแผนไปปฏิบัติ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษาให้เพียงพอ จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง มีการนิเทศภายในเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบ วางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยนำแผนไปปฏิบัติ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง และทรัพยากรทางการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการนิเทศภายในเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนา ร่วมกันรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนชุมชน โดยโรงเรียนได้จัดทำสรุป และรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด เพื่อเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรภัทร เจริญดี (2542, หน้า 9) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการสถานศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 พบว่าผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา ร่วมกับผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองจะมีความใกล้ชิดกับนักเรียน และสังเกตเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ขณะอยู่ที่บ้าน ทำให้เข้าใจ และรู้จักนักเรียนเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของประยูร เข็มทอง (2541, หน้า 80) ซึ่งทำวิจัยเกี่ยวกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน คือ การเปิดโอกาสเชิญชวนหรือหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้มีขึ้น เช่น การเชิญประชาชนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การเชิญบุคคลในท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถมาเป็นวิทยากรในโรงเรียน ให้บุคคลในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนา โรงเรียน โดยการช่วยเหลือด้านแรงงานหรือวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเป็นวิทยากรท้องถิ่น

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิง ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวม สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและพระภิกษุ เมื่อรวมสถานภาพทั้ง 4 นี้แล้ว พบว่า มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย นอกจากนี้โรงเรียน ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” มีสภาพแวดล้อมเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีความต้องการ แรงงานเพศชายมากกว่าเพศหญิง จึงทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ เพศชายน้อยกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับการศึกษาของประยงค์ แสนสุข (2549, หน้า 82) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และพระภิกษุ มีความคิดเห็นต่อ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงาน วิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยระดับของการมีส่วนร่วมพบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วม

มากที่สุด รองลงมา คือ ครู ผู้ปกครอง และพระภิกษุตามลำดับ เนื่องจากผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร จำเป็นต้องรับรู้ข้อมูลทุก ๆ โครงการ และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างละเอียด และรอบด้าน เพื่อจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย และมาตรฐานที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ตามเกณฑ์ การประกันคุณภาพของสถานศึกษา และกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อจัดทำนโยบาย ในการบริหารสถานศึกษา โดยมีครูเป็นผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลแก่ผู้เรียนสูงสุดอย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้การปฏิบัติงานของสถานศึกษา จะสำเร็จลุล่วงไปได้ นั้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ จากชุมชน ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” ได้สร้างความตระหนัก และการรับรู้ร่วมกันในการขับเคลื่อนสถานศึกษา ผ่านการเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงาน การจัดการศึกษาทั้งแบบออนไลน์ และออฟไลน์ ผ่านเว็บไซต์ โรงเรียน สื่อโซเชียลเน็ตเวิร์ค วารสาร และจากการประชุมผู้ปกครองนักเรียน การประชุม คณะกรรมการสถานศึกษา การประชุมผู้ปกครองเครือข่าย เป็นต้น เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัย ที่พบว่าผู้ปกครอง และพระภิกษุมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” น้อยกว่าผู้บริหาร และครูนั้น เป็นเพราะว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นประชากร ที่หลังไหลเข้ามาประกอบอาชีพในเขตโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่สามารถ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่ โดยผู้ปกครองจะทำหน้าที่สะท้อนกลับข้อมูล ความคิดเห็นในการดำเนินงานของสถานศึกษาผ่านนักเรียน ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครองเครือข่าย ในห้องของตนเอง เพื่อนำมาปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาต่อไป รวมทั้ง สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ แก่โรงเรียนตามกำลัง และความสามารถ ในด้านของพระภิกษุนั้น เนื่องจากโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” เป็นโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการโรงเรียน วิถีพุทธ จึงจำเป็นต้องมีโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ทางวัดเนินบุญญารามจึงเข้ามามี ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในด้านการจัดการเรียนการสอนในสาระพระพุทธศาสนา และการจัดสอบธรรมศึกษา รวมทั้งมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาด้านอื่น ๆ ตามสมควร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมบัติ สัจจาลักษณ์ (2550, หน้า 94) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี โรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี พบว่าผู้ปกครองที่อาชีพต่างกันมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของประเมิน ทองพรวง (2553, หน้า 90) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด
 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า การมีส่วนร่วมของ
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นบุคคลภายในและบุคคลภายนอก โดยรวมและรายด้าน
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร
 สถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ
 ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่ควรปรับปรุง คือ การให้
 ความสำคัญเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีการสอนให้นักเรียนเข้าใจง่ายและมีการสอนเสริมนอกเวลา
 ให้กับนักเรียน เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีธรรมชาติในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นครูจึงควรมี
 วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้และดูแลซึ่งกันและกันรวมทั้งออกแบบ
 การเรียนรู้เฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีศักยภาพรวมทั้งแก้ปัญหาแก่นักเรียนที่มีปัญหา
 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย มุ่งให้เกิดพฤติกรรม
 การเรียนรู้แบบ KPA เพื่อพัฒนานักเรียนเต็มศักยภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐานพัฒนานวัตกรรม
 บทเรียนต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับ ปานกลาง ประเด็นที่ควรปรับปรุง
 คือ การระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายและมีวัตถุประสงค์ในการระดมทุนที่ชัดเจน
 รวมทั้งใช้เงินที่ได้รับมาอย่างถูกต้อง ชัดเจน ตามวัตถุประสงค์ สามารถตรวจสอบได้ และมี
 การเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนเป็นรูปธรรมชัดเจนบนเว็บไซต์ของโรงเรียน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับ ปานกลาง ประเด็นที่ควรปรับปรุง เนื่องจาก
 โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” มีครูผู้ช่วยจำนวนมาก ดังนั้นควรมีการพัฒนาครูและ
 บุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพตามความต้องการของครูและสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
 และโรงเรียนต้องจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
 และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ
 สภาพของโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์”

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับ มาก ประเด็นที่ควรปรับปรุง คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน และจัดหาพัฒนาบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษาในครั้งต่อไปให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการศึกษางานวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแก้ไข ปรับปรุงให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ในด้านอื่น ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาหรือผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ บุญปลูก. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- กรกมล เพิ่มผล. (2554). การบริการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ข). พระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กวี วงศ์พูน. (2539). ภาวะผู้นำ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บี. เค. อินเตอร์ปริ้นส์.
- กุลเชษฐ์ แก้ววี. (2546). ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด: การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- จารุณี มุขพรหม. (2545). ความมีประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ช่อเพชร เป้าเงิน. (2548). การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- คนยา ภูระหงษ์. (2555). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า (งจจันต์ รุจิรวงศ์ อุปถัมภ์ 2) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เดือนใจ รักษาพงศ์. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. คุุณิพนธ์การศึกษาคุุณิบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ถวิล คนฉลาด. (2540). ปัญหาการปฏิบัติงานโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัศนาศว สดงศักดิ์. (2549). คุณลักษณะที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี. วารสารศึกษาศาสตร์, 18(1), 45-60.
- ธนรัชต์ บุรีสูงเนิน. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎีวิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีรภัทร เจริญดี. (2542). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นางนุช โสภี. (2554). ความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนชุมชนบ้านหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิคม แก้วสา. (2548). การบริหารงานสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนบ้านเพชรละคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- บัวพัน ชันดี. (2551). การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการตามที่เสนอของครูและผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญจันทร์ จันทร์เจียม. (2548). การบริหารสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- บุญส่ง เจริญศรี. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุญสืบ เทียมหยิน. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สถานศึกษาในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษรา เข้มทอง. (2542). คุณลักษณะผู้บริหารตามความคิดเห็นของพนักงานธนาคารที่ตั้งอยู่ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปกรณัถุช อินทร์มงคล. (2550). ความพร้อมของข้าราชการครูที่มีต่อการกระจายอำนาจ การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- ปรัชญา เพ็ชรรัตน์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประศนน์ อาท. (2550). *การประเมินการบริหารจัดการที่ดีของโรงเรียนในพื้นที่พัฒนาตัวบ่งชี้ปริญญาบัณฑิตการศึกษาคุญณ์บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- ประพันธ์ เม้าเวียงแก. (2548). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลอย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประพันธ์พงษ์ ชินพงษ์. (2551). *ความหมายของการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ประยงค์ ชูรักษ์. (2548). *พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน*. คุญณ์บัณฑิตการศึกษาคุญณ์บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประยงค์ แสนสุข. (2549). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2545). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ปารณทัตต์ แสนวิเศษ. (2555). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา: การสร้างทฤษฎีจากฐานราก*. ปริญญาบัณฑิตปรัชญาคุญณ์บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2543). *กระบวนการพัฒนาและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- ปาริฉัตร กล่อมสกุล. (2550). *สภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนท้ายพิกุล*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปาลิกา นิธิประเสริฐกุล. (2547). *ปัจจัยด้านภาวะผู้นำและองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรีดา ปูนพันธ์ฉาย. (2540). *ผลของการให้คำแนะนำแบบมีส่วนร่วมต่อความร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พรพรรณ อินทรประเสริฐ. (2550). *องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิณสุดา สิริธรรังศรี. (2556). *รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: รายงานการวิจัยและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- พุทธา โพธิ์มะฮาด. (2548). *สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เพ็ญรำไพ रामบุตร. (2536). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพียงใจ เรืองฤทธิ์. (2550). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- กิริดา นาคเรืองศรี. (2552). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อบรรยากาศสิ่งแวดล้อมของ
โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” ฝ่ายปฐมวัย มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ: นู๊ตพอยท์.
- เขาวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- เขาวภา ประคองศิลป์. (2552). ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทยสำหรับวิชาสังคมศึกษา
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- รัชนิดา นิลมณี. (2554). ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับงานวิชาการของ
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3.
วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิชย์.
- วรรณระเบียบ บุญเกิด. (2550). สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน
ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2549). ระบบทวิภาคีกับการแก้ไขปัญหาแรงงานในรัฐวิสาหกิจ ศูนย์สันติวิชัย
และธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า. กรุงเทพฯ: กองรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน.
- วิมลรัตน์ บุญชู. (2549). องค์ประกอบที่สัมพันธ์ซึ่งสาเหตุกับประสิทธิผลการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
พัฒนาการศึกษา.

- ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน. (2557). *คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศิรินารด นันทวัฒน์ภิรมย์. (2547). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอเมืองลำพูน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2548). *หลักการบริหารการศึกษา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2553). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สมเดช สาวันดี. (2553). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมบัติ นามบุรี. (2562, พฤษภาคม-สิงหาคม). *นวัตกรรมและการบริหารจัดการ, วารสารวิจัยวิชาการ*, 2(2), 183-197.
- สมบัติ บุญเกิด. (2548). *ประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมบัติ สว่างลัยสาย. (2550). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2549). *การบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมศักดิ์ แก้วสม. (2549). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2545). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สักรินทร์ บุญกว้าง. (2551). ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน อำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บั๊กพอซท์.
- สันติชัย เอื้องประสิทธิ์. (2551). สารสำคัญของกรมมีส่วนร่วมของบุคลากร. กรุงเทพฯ:
สามเจริญพาณิชย์.
- สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษา:
กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค.
- สุดา บุญเดือน. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
สถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันทา แก้วสุข. (2553). รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านการประเมิน
ในระดับดี: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (ปี พ.ศ. 2553). คุยฎีบัณฑิต
คุยฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรัช โสภภาพรม. (2548). ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดอุบลราชธานี
ที่มีต่อการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาดาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี.

- สุริยัน ทรัพย์ผล. (2559). *ปัจจัยด้านองค์การและภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลุ่มน้ำโขงภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*. คุษฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุริย์ พูลทอง. (2552). *ศึกษายทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุวิมล โขมโนทัย. (2560). *การร่วมมือกันระหว่าง บ้าน วัด และ โรงเรียน ในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ*, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารรัฐกิจ, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). *ปัญหาและแนวโน้มนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา*. ใน *ประมวลชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มนทางการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- หวน พันธุพันธ์. (2544). *การบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน*. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- อรพินท์ สพโชคชัย. (2550). *การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- อำนาจ สุขสุเสียง. (2538). *การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อานวย ป้อมน้อย. (2556). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนวัดหุบกักร์* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, วิทยาลัยทองสุข.
- อำไพ แสงจรัส. (2555). *ความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อำภา ปิยามย์. (2549). *การศึกษาภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Alig-Miclarek, M. J. (2003). *A model of school success: Instructional leadership academic press and student achievement*. Ohio: Ohio State University.
- Barnes, R. A. (1995). African American parents involvement in their children's schooling. *Dissertation Abstracts International*, 55(10), 3152-A.
- Best, J., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. (1977). *Rural development participation: Concepts and measures for project design, implementation and evaluation*. Ithaca, NY: Cornell University, Rural Development Committee.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity*. New York: World Developments.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Dondero, G. M. (1993). School-based management, teacher decisional participation level, school effectiveness, and job satisfaction. *Dissertation Abstracts International*, 54(05), 1607-A.
- Keith, D. D. (1972). Human behavior at work- human relations and organization behavior. *New Planner*, 35, 216-224
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining ample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Maslow, A. H. (1943). Theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370-396.
- McGregor, D. M. (1960). *The human side of enterprise*. New York: McGraw-Hill.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1996). *Educational administration: Theory research and practice* (5th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Iverson, C. J. (2001). School-based management: A case study. *Dissertation Abstracts International*, 6(25), 192.
- Johnson, P. E., & Logan, J. (2000). Efficacy and productivity: The future of school-based decision-making councils in Kentucky. *Journal of School Leadership*, 10(3), 311-331.

- Owens, R. G. (1995). *Organization behavior in education* (5th ed.). Needham Heights: A Simon and Schuster.
- Parsons, J. L. (1993). An examination of the relationship between participative management and perceived institutional effectiveness in North Carolina community colleges. *Dissertation Abstracts International*, 53(9), 1351-A.
- Schuler, R. S., & Vandra, H. L. (1987). *Personal and human resource management*. New York: West.
- Vroom, V., & Yetton, P. (1973). *Leadership and decision-making*. Pittsburgh, PA: University of Pittsburgh Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.0704

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

17 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้
นิติตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวจรรุวรรณ เฉื่อยราษฎร์ รหัส 58920251

งานนิพนธ์เรื่อง: การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการบ้าน วัด
โรงเรียนของ โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพฯอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิติตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 038-10-2052

โทรสาร 038-745-811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.0705

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

17 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้
นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวจรรุวรรณ เฉื่อยราษฎร์ รหัส 58920251

งานนิพนธ์เรื่อง: การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการบ้าน วัด
โรงเรียนของ โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงเทพอนุเคราะห์” อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวก
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 038-10-2052

โทรสาร 038-745-811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.0706

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

19 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้
นิติตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวจรรุวรรณ เนื้อราษฎร์ รหัส 58920251

งานนิพนธ์เรื่อง: การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการบ้าน วัด
โรงเรียนของ โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา จะขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวก
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยของนิติตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 038-10-2052

โทรสาร 038-745-811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา
“กรุงไทยอนุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง พระภิกษุ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” 4 ด้าน คือ การบริหาร งานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

2. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกตอน ทุกข้อตามความคิดเห็นของท่านและตรงกับความเป็นจริง ข้อมูลที่ท่านตอบจะเป็นประโยชน์มากต่อการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อการทำงานใด ๆ ของท่าน

3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง พระภิกษุ ของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

จารุวรรณ ธีอรรายณ์

นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. สถานภาพ

() ผู้บริหาร

() ครู

() ผู้ปกครอง

() พระภิกษุและสามเณร

ตอนที่ 2 สภาพบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน

ทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าท่านได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป มากน้อยเพียงใด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับช่อง การมีส่วนร่วมที่ตรงกับความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีระดับความคิดเห็น ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การบริหารงานวิชาการ					
1	มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนจัดการเรียนการสอน					
2	มีส่วนร่วมในการจัดทำหรือการปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา					
3	มีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน					
4	มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้สื่อวัสดุประกอบการสอน					
5	มีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน					
6	มีส่วนร่วมในจัดประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน					
7	มีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและรายงานผล การประกันคุณภาพการศึกษา					
8	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน					
9	มีส่วนร่วมในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
10	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีส่วนร่วม					
	ด้านการบริหารงานงบประมาณ					
1	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงบประมาณตามแผนงานโครงการ					
2	มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	มีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณภายนอกเพื่อพัฒนาโรงเรียน					
4	มีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา					
5	มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุครุภัณฑ์					
6	มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการจัดหางบประมาณ					
7	มีส่วนร่วมในการระดมสรรพกำลังจากชุมชน ท้องถิ่น จัดอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน					
8	มีส่วนร่วมในการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม การใช้งบประมาณ					
ด้านการบริหารงานบุคคล						
1	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนวางอัตรากำลังของสถานศึกษา					
2	มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดขั้นตอนในการพัฒนา กำกับติดตาม คุณลักษณะการปฏิบัติงานของบุคลากร					
3	มีส่วนร่วมในการควบคุมและส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร					
4	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้บุคลากร มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์					
5	มีส่วนร่วมในการจัดสรรสวัสดิการบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน					
ด้านบริหารงานทั่วไป						
1	มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
2	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	มีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					
4	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน					
5	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษา มีการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน					
6	มีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม การดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา					
7	มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษา นำผลการประเมินมาใช้ในการกำหนดนโยบายและพัฒนาการศึกษา					

ขอขอบพระคุณ ในการให้ข้อมูลในการวิจัย

ภาคผนวก ค

- ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)
- ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของระหว่างข้อความกับสิ่งที่ต้องการวัด
แบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

ที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน	IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
13.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
15.	+1	0	+1	2	1	ใช้ได้
16.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19.	+1	0	+1	2	1	ใช้ได้
20.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
21.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
22.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนน	IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
25.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
26.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
28.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
29.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30.	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ 17 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา
“กรุงไทยอนุเคราะห์” อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	.76	16	.86
2	.78	17	.88
3	.67	18	.76
4	.70	19	.64
5	.67	20	.87
6	.81	21	.72
7	.75	22	.75
8	.69	23	.80
9	.68	24	.89
10	.71	25	.84
11	.63	26	.87
12	.74	27	.89
13	.89	28	.76
14	.75	29	.77
15	.57	30	.72